Domein aan de Dommel, Sint-Michielsgestel

een passend gebaar

presentatie CRK en RCE - 30 september 2025

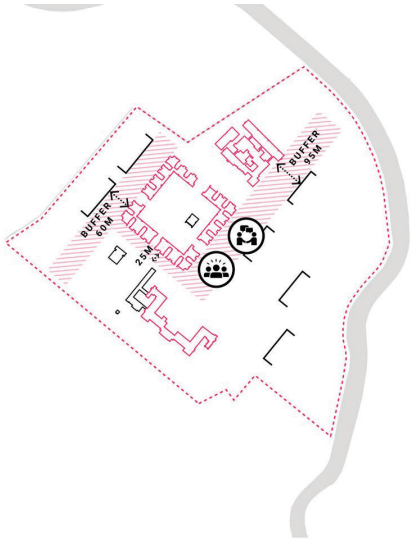
introductie

domein aan de dommel

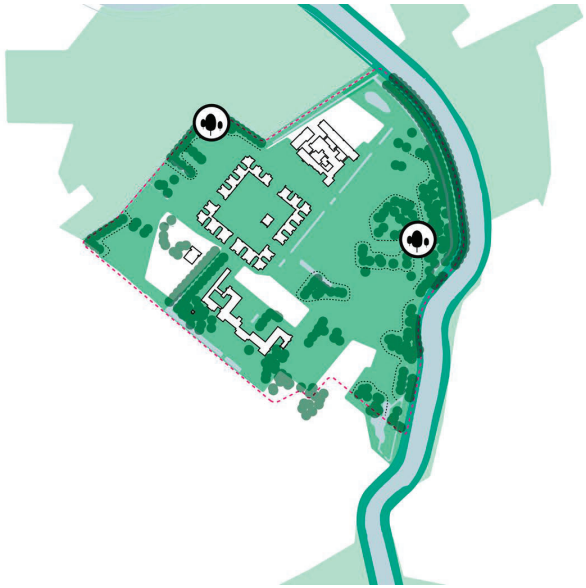

DOMMEL
KENTALIS-TERREIN
SINT-MICHIELSGESTEL

uitgangspunten

combineren van uitgangspunten tot een integrale oplossing

meerwaarde creëren

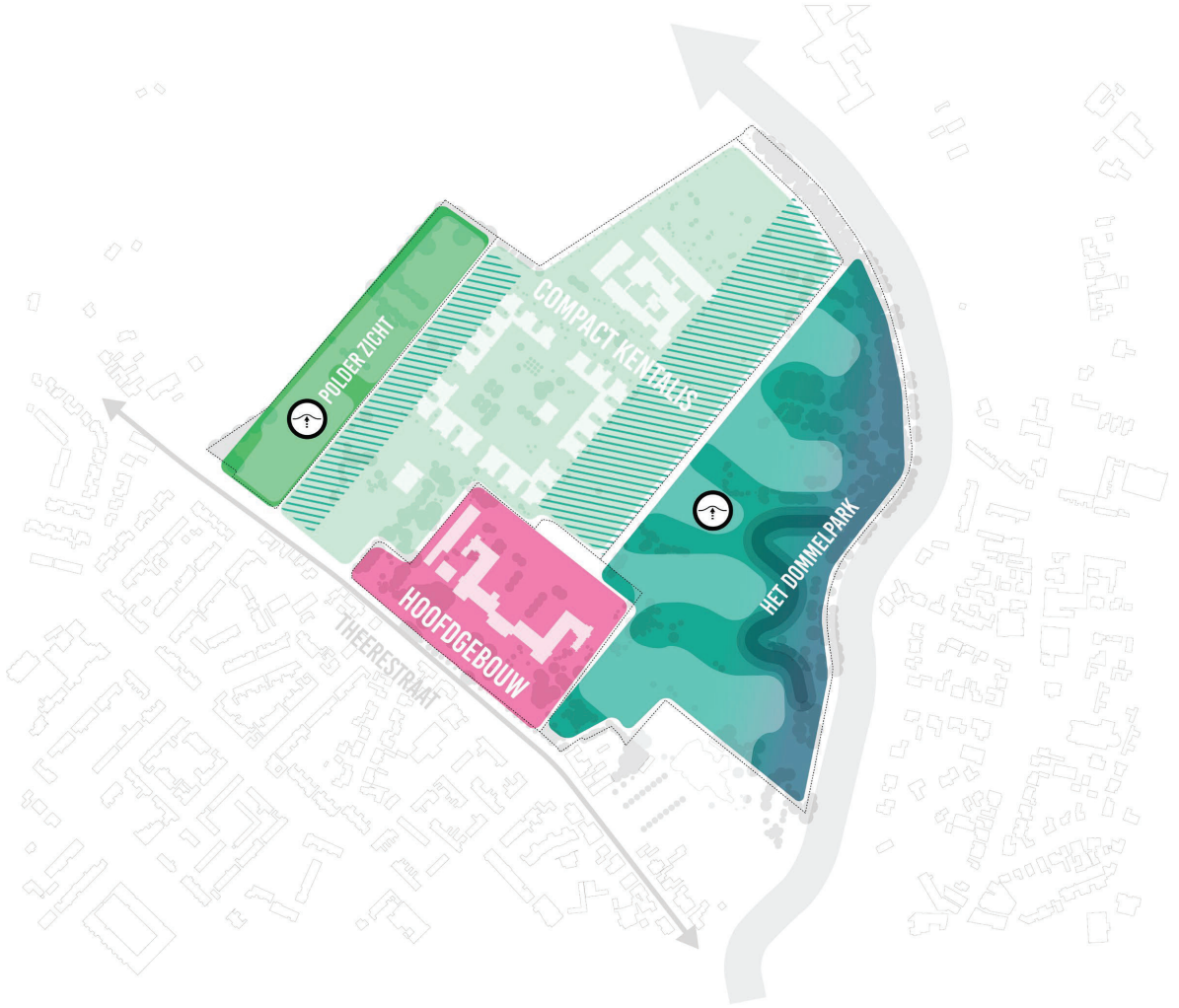
opwaarderen ecologische en groenstructuren

antwoord op urgente wateropgave

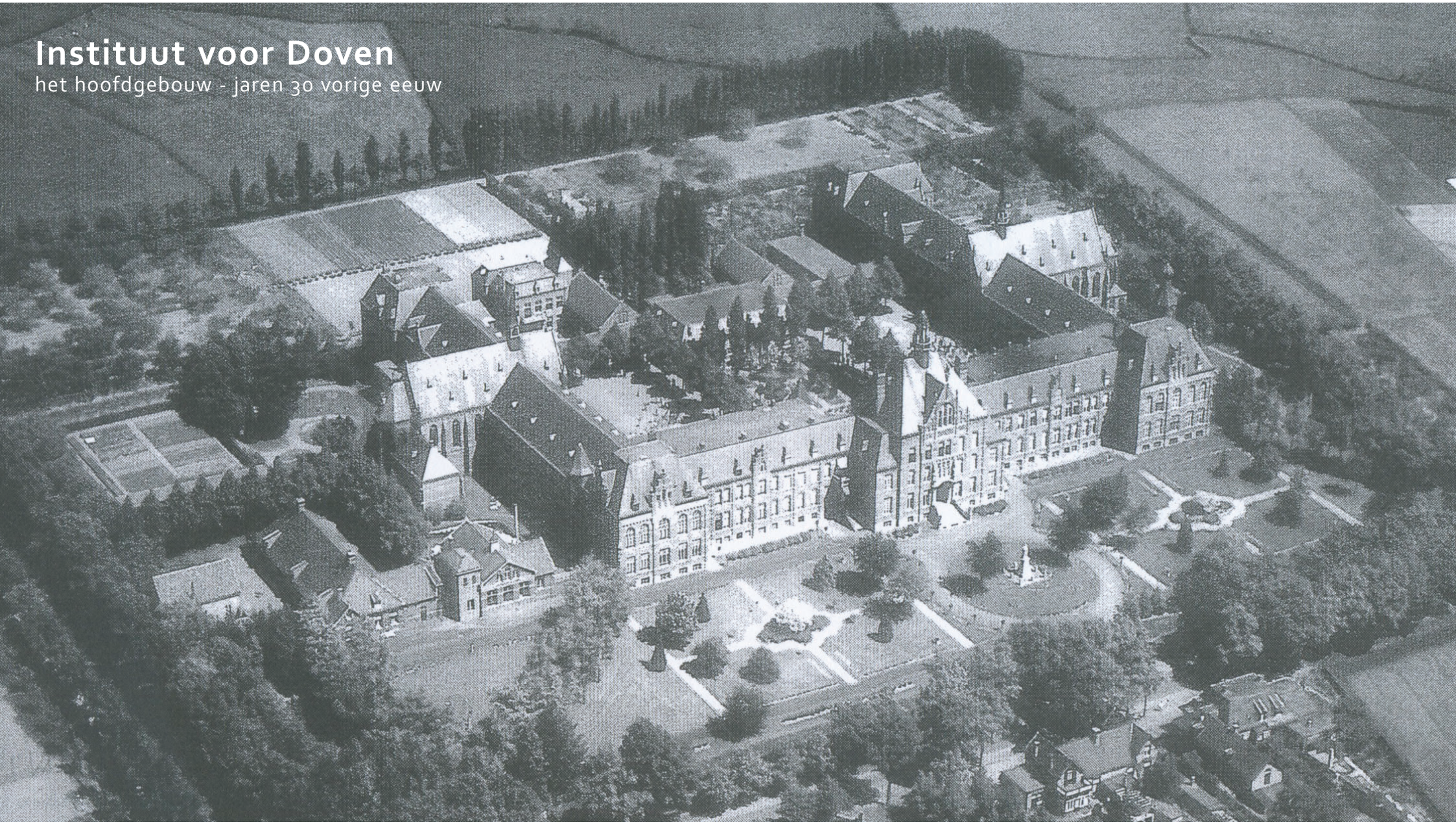
vier deelgebieden

domein aan de dommel

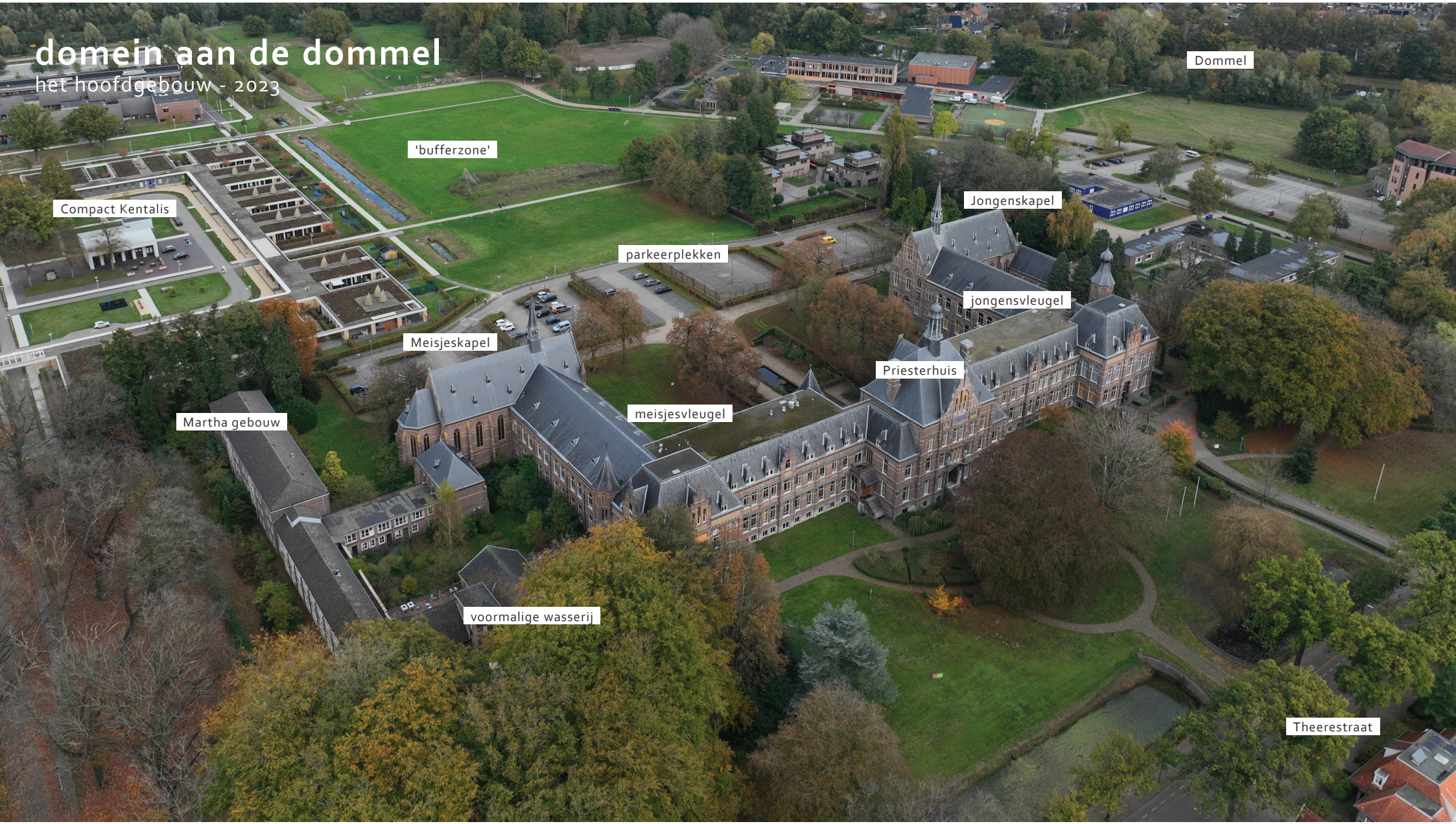
Instituut voor Doven

het hoofdgebouw - jaren 30 vorige eeuw

domein aan de dommel

het hoofdgebouw - 2023

welke opdracht kregen wij mee?

visie voor het gebied

voortbouwen op ruimtelijke kwaliteiten en erfgoed

van betekenis zijn

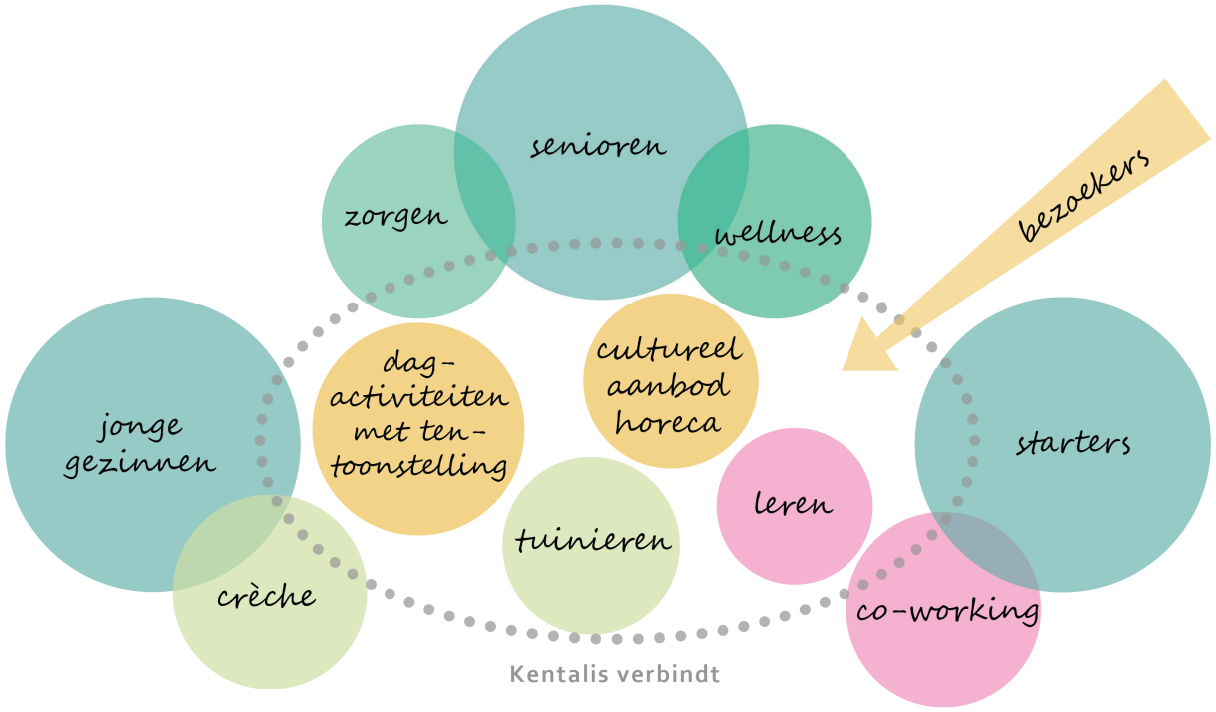
samenwerken met natuur

omzien naar elkaar

een nieuwe inclusieve gemeenschap

visie voor het gebied

het gedachtengoed en bouwstenen van de gemeenschap

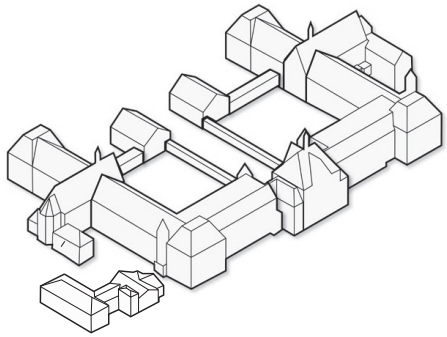

stedenbouwkundige opzet

domein aan de dommel

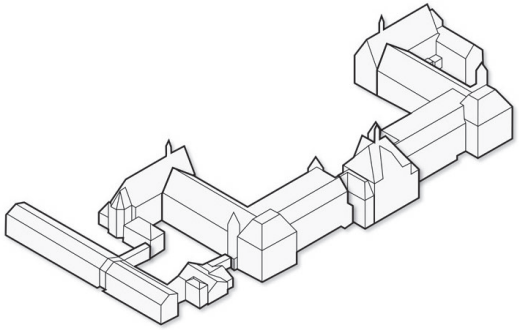
gebouwstructuur

voortbouwen op ruimtelijke kwaliteiten en erfgoed

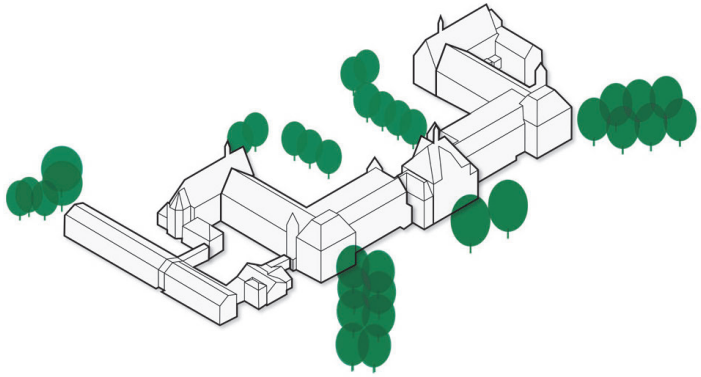
oorspronkelijk opzet doven instituut 1908

Duidelijke 'ogenschijnlijke' symetrische opzet met een duidelijke hiërarchie van volumes. Het gebouw bestaat uit 2 instituten - meisjes en jongens - gescheiden door het priesterhuis en muren in de middenzone.

wegvallen oorspronkelijk evenwichtige hoofdstructuur

Door de gedeeltelijk sloop in het verleden, verloor het hoofdgebouw zijn evenwichtige opbouw en karakter aan de achterzijde.

behoud van de waardevolle bomen

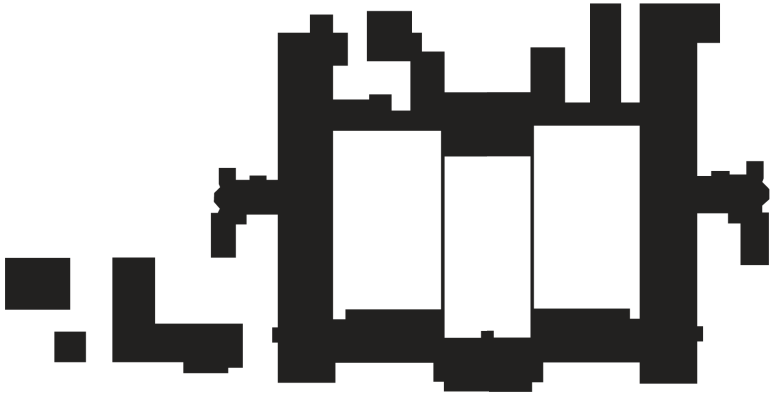
De cultuurhistorische waarden worden zo veel mogelijk hersteld. De hortussen worden zo veel mogelijk hersteld met het behoudt van en versterken van bestaande groenstructuren rondom het bestaande hoofdgebouw.

tijdslagen

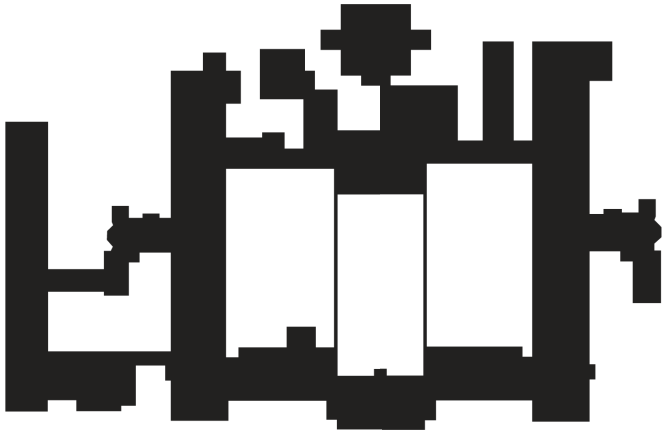
aanpassingen door de tijd

1908

1920 - 1940

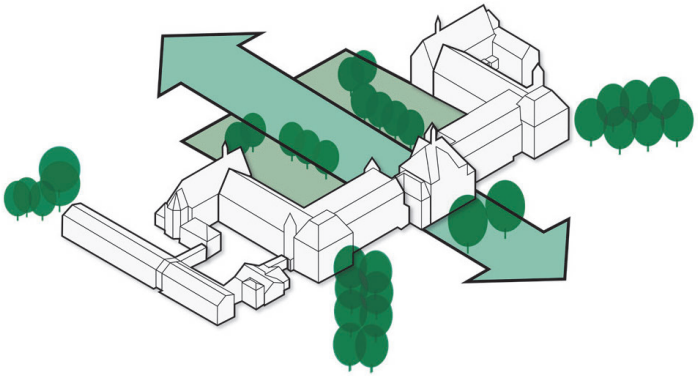
1945 - 1965

heden

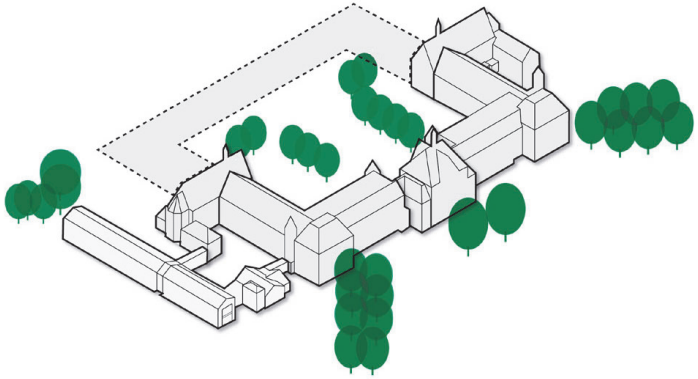
herstel karakter plek en een evenwichtig ensemble

ruimte voor ontmoeten, samen zijn in tuinen en gebouwen gesitueerd aan de hortussen

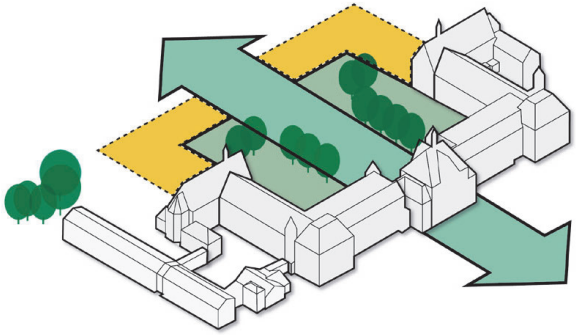
behoud hortussen en herstel zichtas Priesterhuis

Door nieuwbouw aan de noordoostzijde toe te voegen, ook wenselijk vanuit het evenwichtige karakter, kunnen de tuinen en hoven weer worden hersteld met behoud van alle indrukwekkende monumentale bomen. De zichtas kan worden hersteld door middel van nieuwe bouwvolumes.

herstel originele carré volume kloostercomplex

Het nieuwbouwvolume sluit de historische carrévorm opnieuw waardoor het originele instituut opnieuw een binnenplaats omsluit.

creeëren van een centrale as en openheid carrévorm

De carré wordt geopend aan meerdere zijden om een publieke binnenplaats te creeëren die symbool staat voor het openen van een van origine gesloten instituut om zo een sociaal inclusieve herbestemming te realiseren.

waardevolle bomen flankeren de zichtas

indrukwekkende monumentalen bomen onderdeel van de nieuwe hortus

zichtas op Priesterhuis bewaren

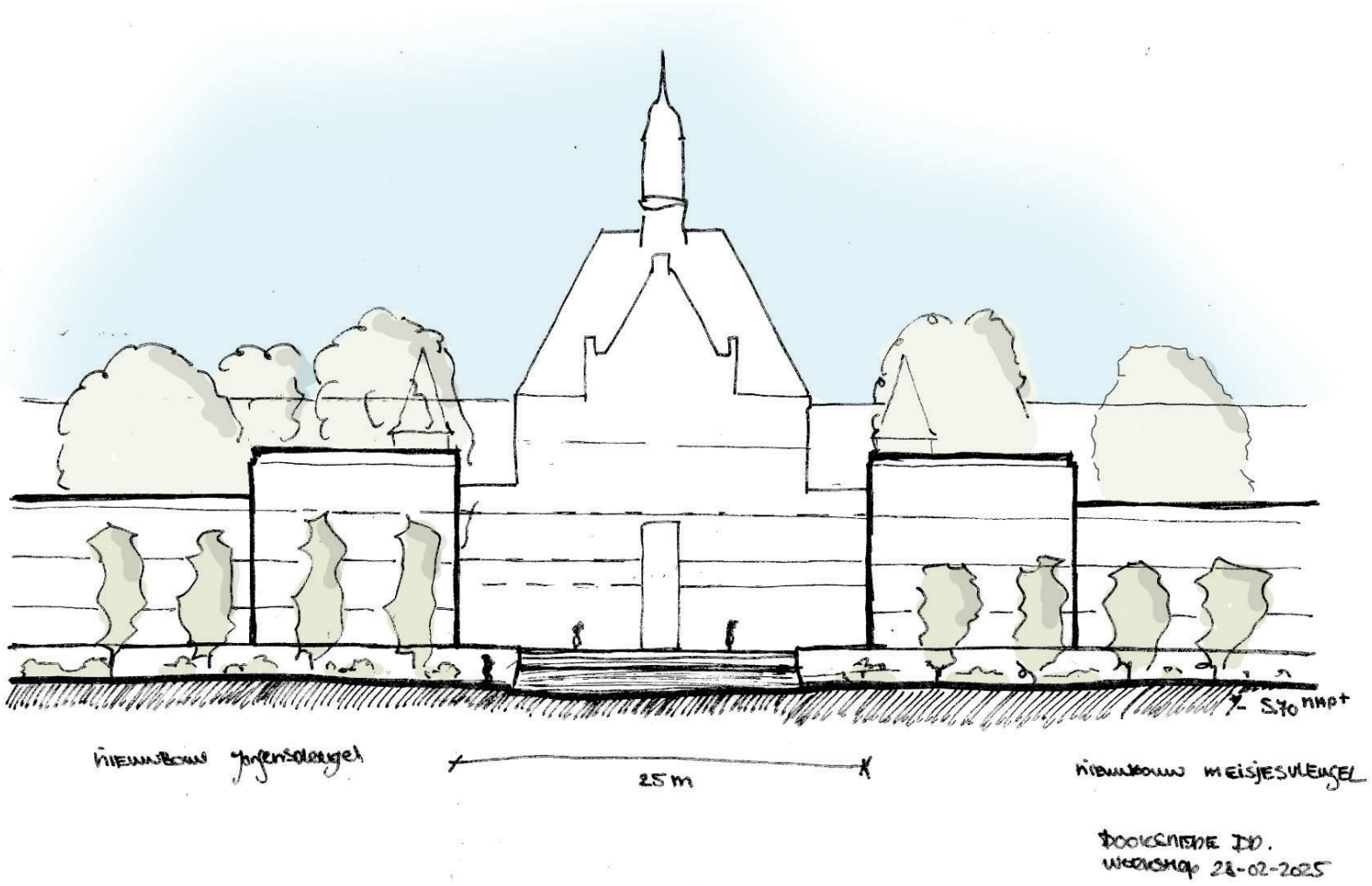

behoud bestaand voorterrein

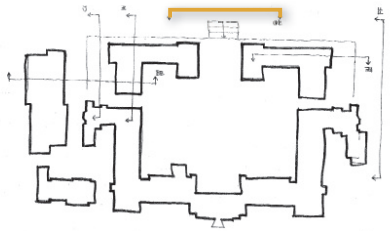

tuinieren en ontmoeten

diversiteit aan ontmoetingsplekken

centrale as en openheid carrévorm

zicht op het Priesterhuis gekaderd door de nieuwbouw ensembles

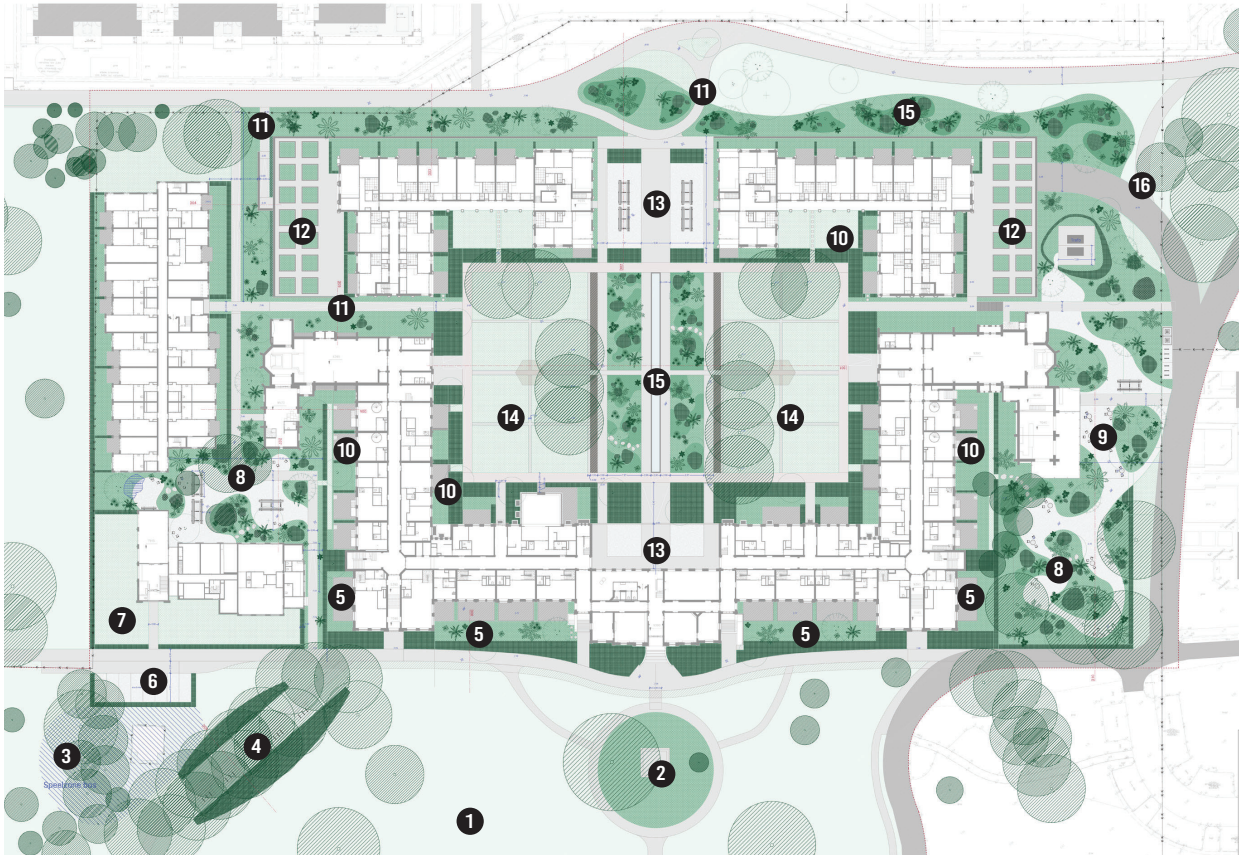

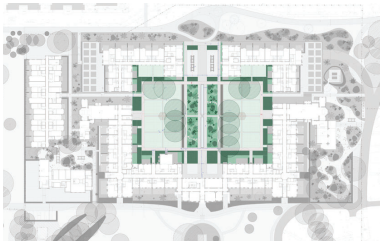
priesterhuis

verbinding en ontmoeting

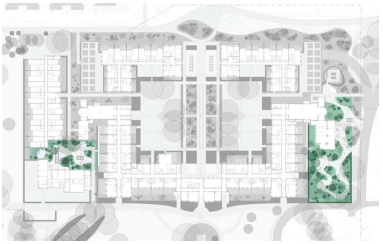
landschapsontwerp DELVA - ruimte voor diverse karakteristieke buitenruimten

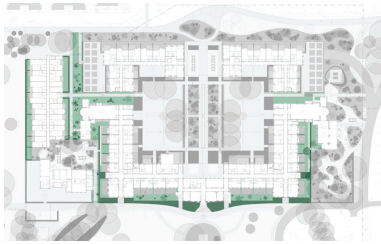
1. landschapspark
2. vasteplantenborder
3. speelzone bos
4. fietsenstalling bewoners en bezoekers
5. verdiepte tuinen
6. kiss en ride
7. buitenruimte kinderdagverblijf
8. schaduwtuinen met enkele lange tafels
9. terras
10. privétuinen
11. rolstoegankelijke helling
12. moestuinen/bloementuinen
13. verblijfsruimte met enkele lange tafels of kleine tafeltjes
14. grasveldje
15. bloemenborder
16. keerlus

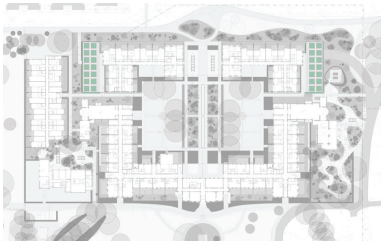
hortus

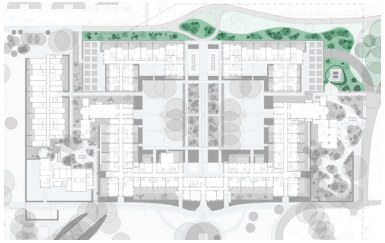
schaduwtuinen

tussentuinen

moestuinen/bloementuinen

park

verbinding en ontmoeting

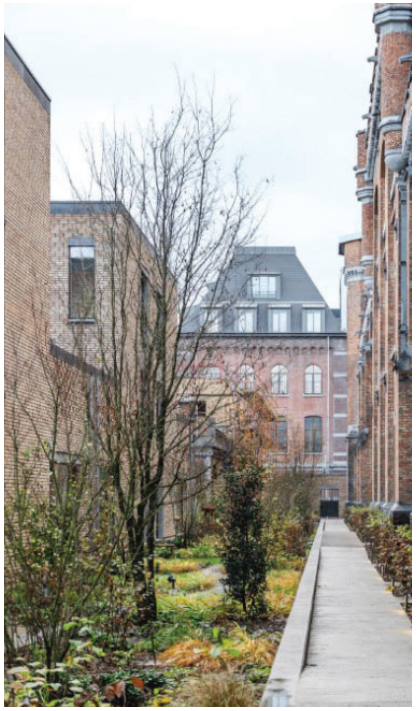
landschapsontwerp DELVA - referenties diverse karakteristieke buitenruimten

hortus

schaduwtuinen

tussentuinen

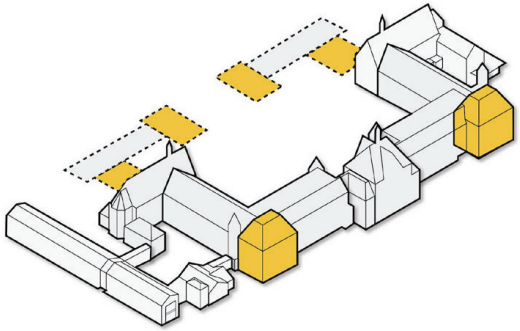
moestuinen/bloementuinen

park

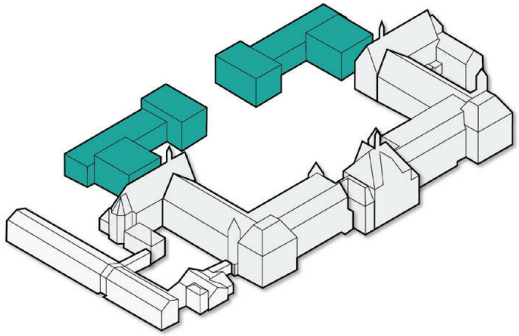
evenwichting ensemble met een divers programma

bestaand en nieuw versterken elkaar

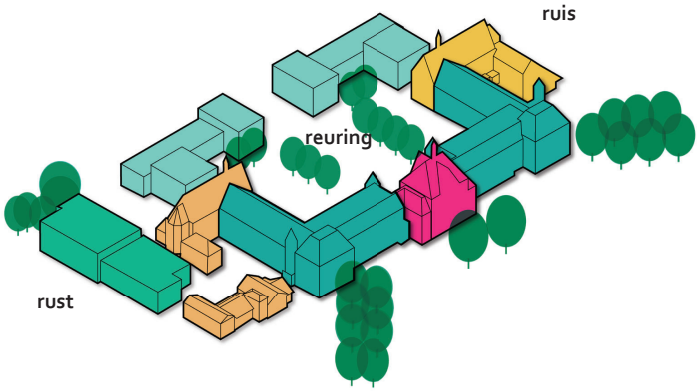
herstel hierarische uitstraling gevels d.m.v. hoekrisalieten

Volume's van de nieuwbouw volgen de morphologische hiërarchie van het originele instituut en vinden zo in volume aansluiting met het originele instituut.

nieuwe kloostervorm

Nieuwbouw en bestaande bouw herstellen gezamelijk de oude ruimtelijkheid en versterken deze door een intieme ontmoetingsplek te creëeren.

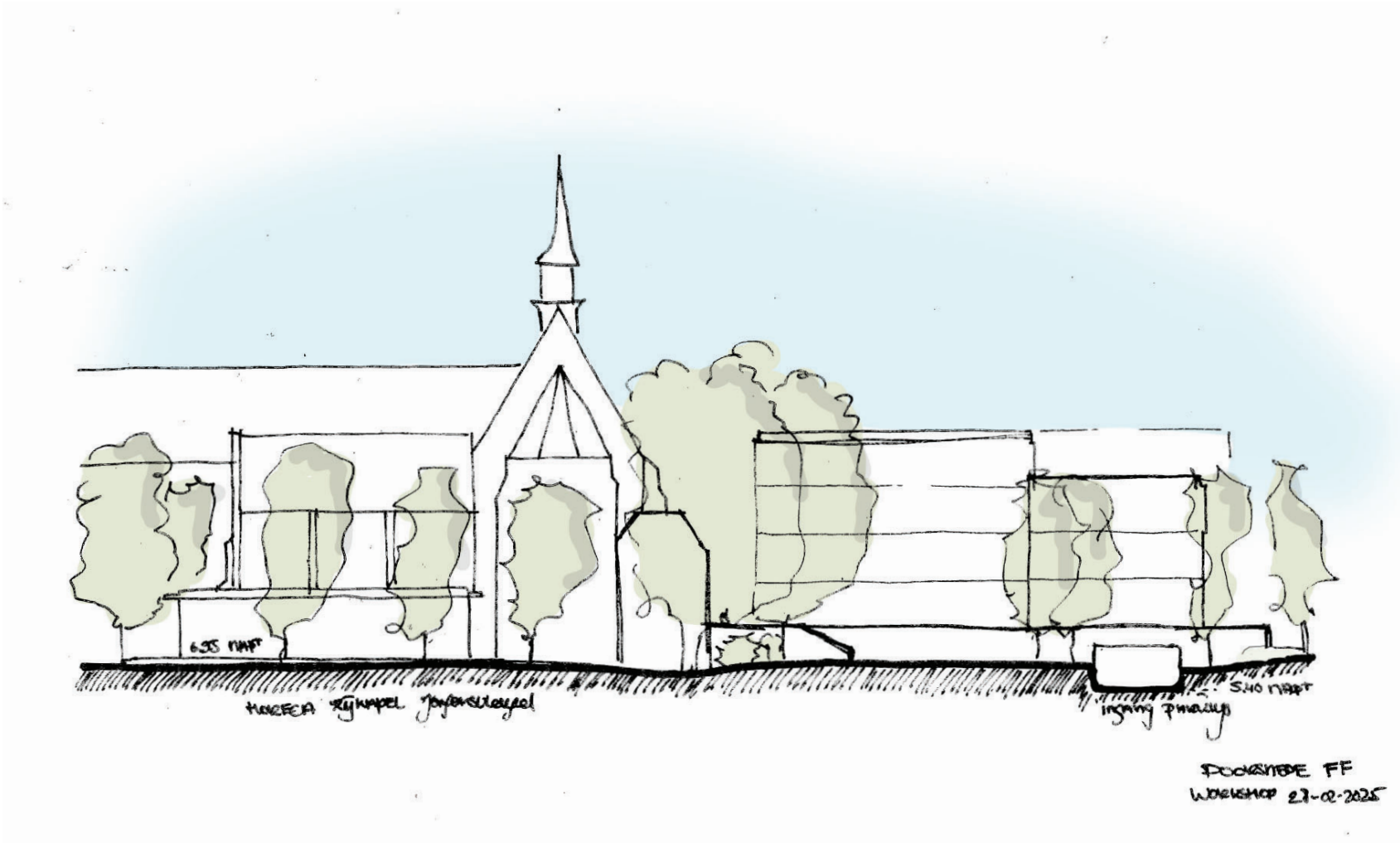

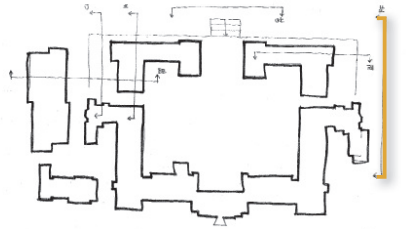
verschillende programma's op één plek

De combinatie van bestaande en nieuwe gebouwdelen zorgt ervoor dat er een diverse gemeenschap gevormd kan worden

aansluiting in hoogte tussen bestaand en nieuw

hierarchie in volumes en hoogte van de nieuwbouw reagerend op het bestaand

jongensvleugel

karakter bestaand gebouw

aansluiting zoeken bij het bestaand gebouw - architectonische beeldkwaliteit

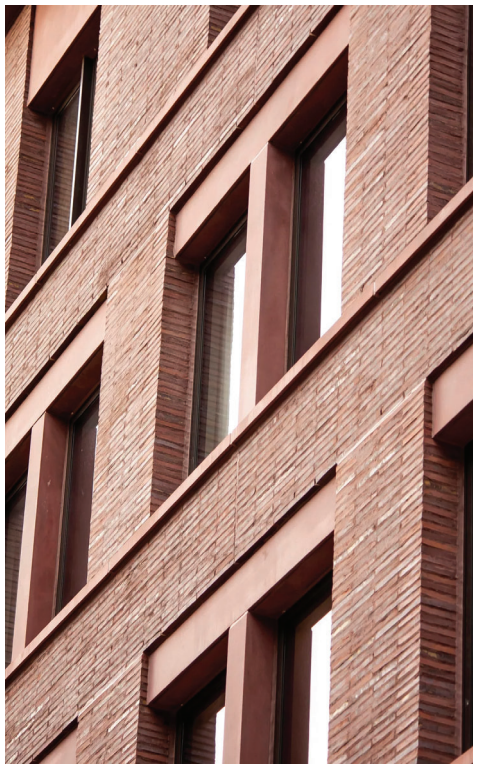

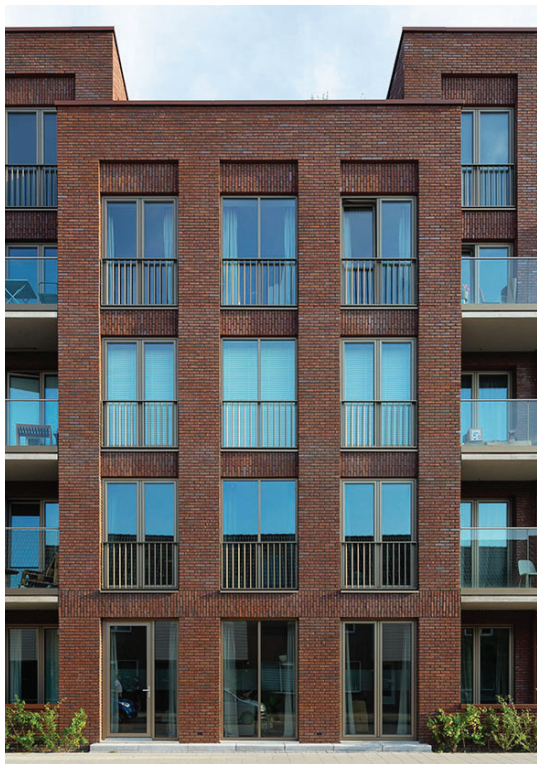
metselwerk verbijzondering bij dakranden | dieptewerking | kleur | verrijkt | basement | hiërarchie in volumes

referenties architectuur

nieuwbouw gevels familie maken met het monument

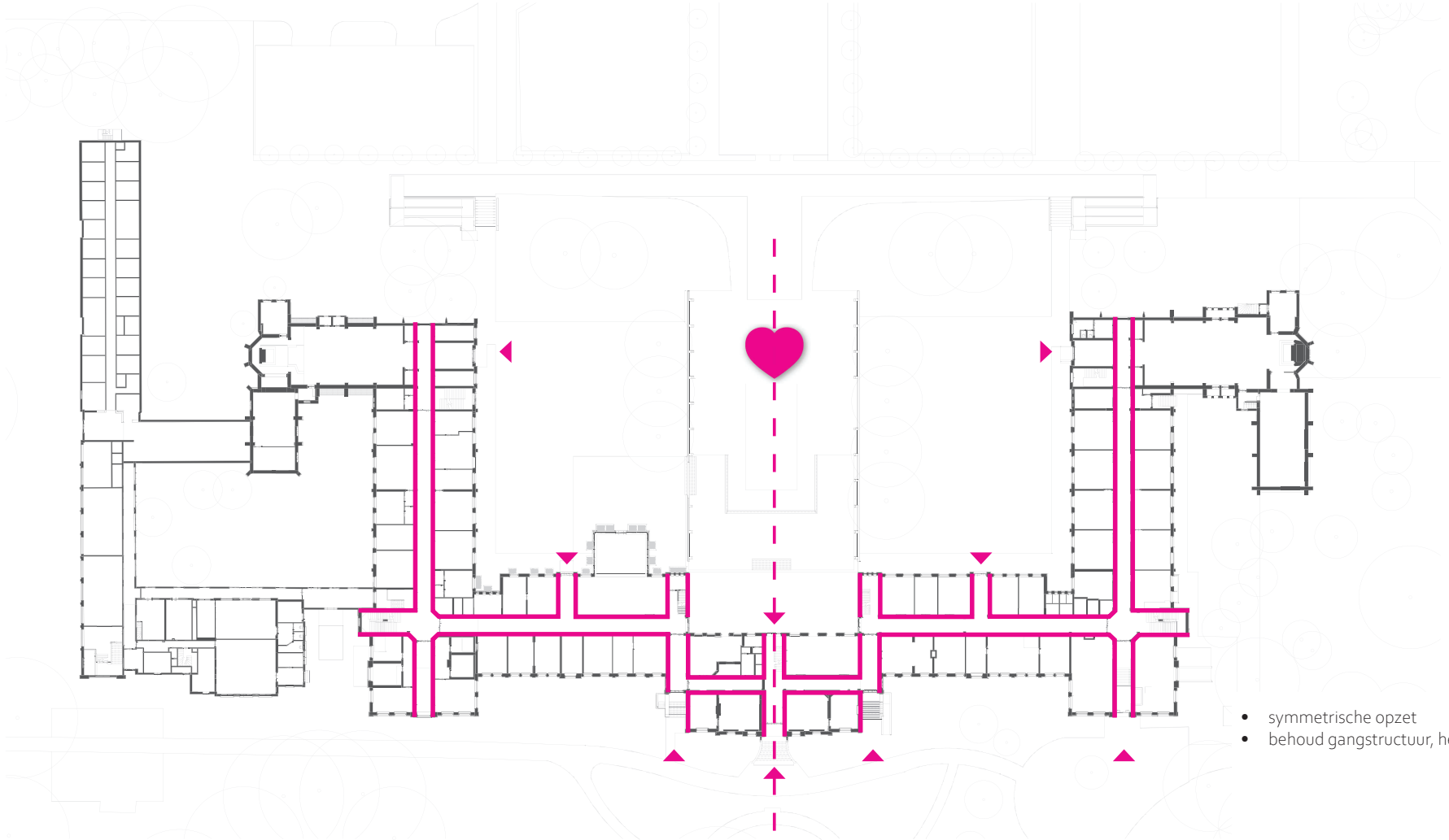

metselwerk | schaduwwerking | verduidelijking gevelritme | stoer | solide | horizontaal accent

behoud en versterken hoofdstructuur

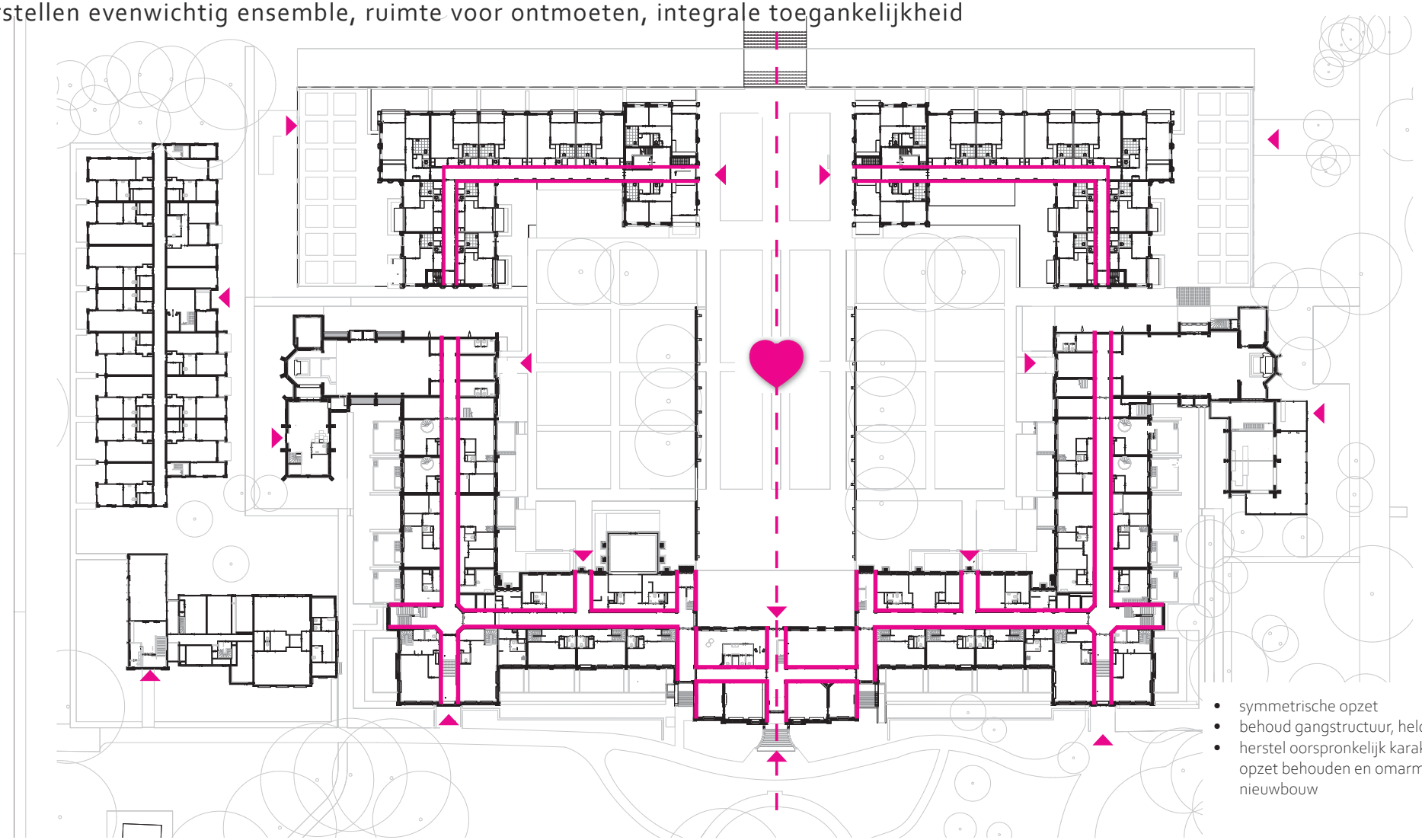
plattegrond begane grond - huidige situatie opgave herstellen evenwichtig ensemble, ruimte voor ontmoeten

- symmetrische opzet
- behoud gangstructuur, helder en herkenbaar

behoud en versterken hoofdstructuur

herstellen evenwichtig ensemble, ruimte voor ontmoeten, integrale toegankelijkheid

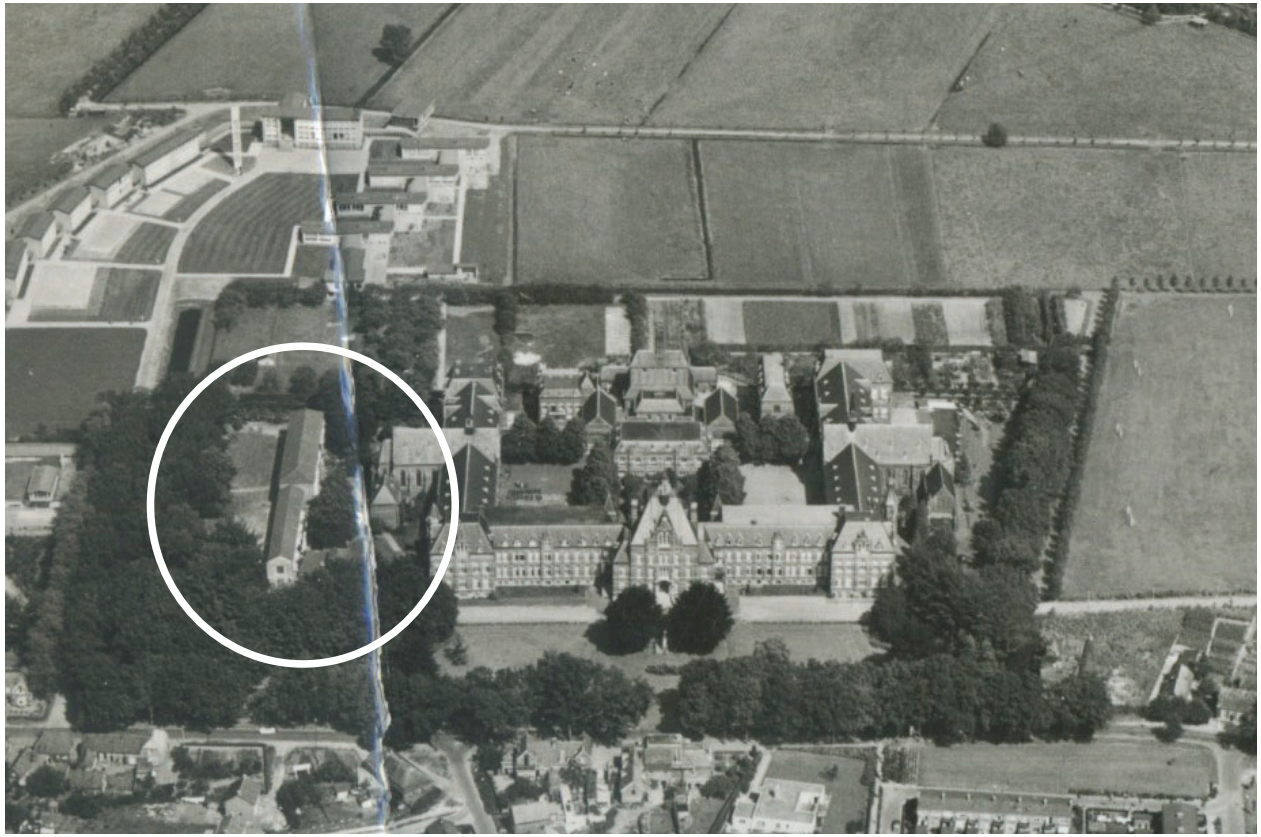
- symmetrische opzet
- behoud gangstructuur, helder en herkenbaar
- herstel oorspronkelijk karakter, symmetrische opzet behouden en omarmen bij toevoeging nieuwbouw

historie

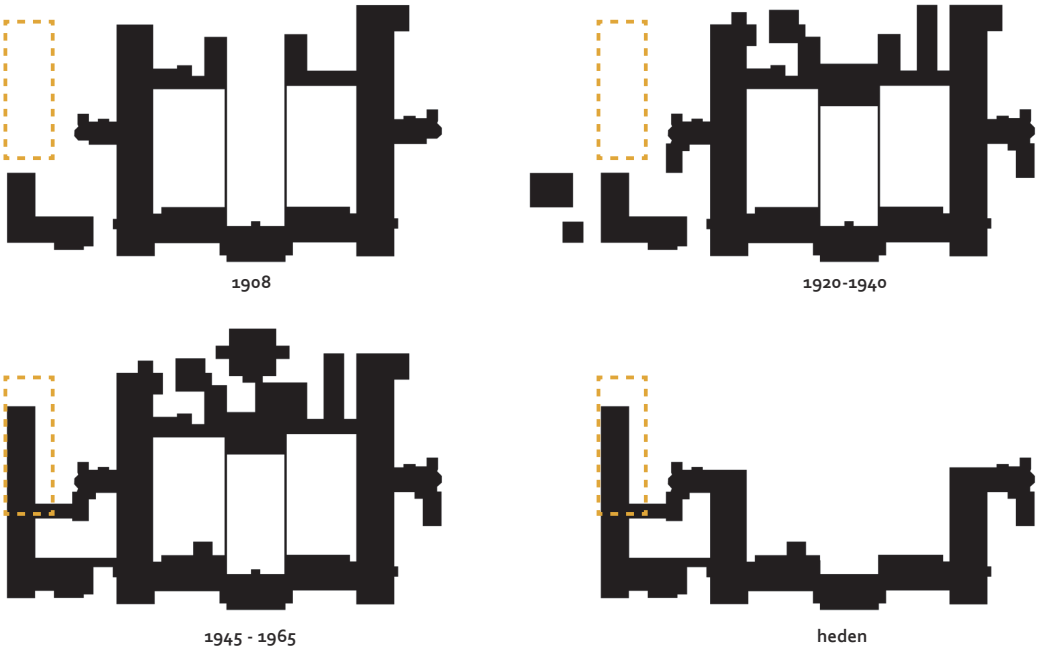
bouw internaat Martha jaren 50 vorige eeuw

karakter van de plek

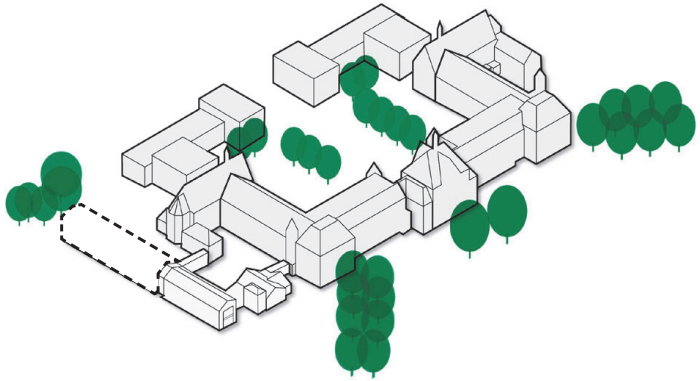
locatie internaat als bijgebouw van het hoofdgebouw

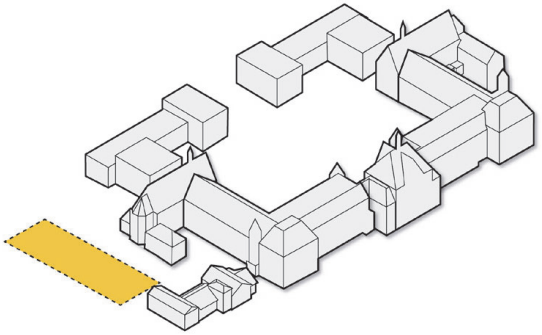
aanpak nieuwbouw Martha

aansluitingen bij het monument in volume, hoogte en positie

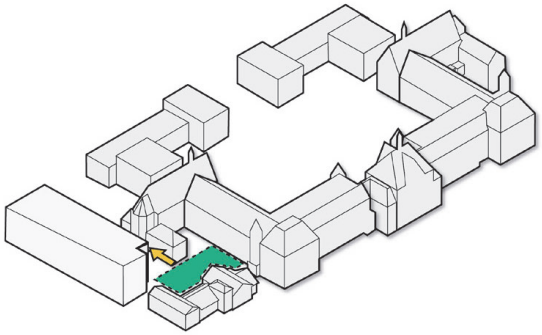
evalueren bruikbaarheid oude internaat

Internaat Martha zit in de huidige situatie verbonden met het rijksmonumentale doveninstituut. Door bouwkundige gebreken en verdiepinghoogtes is het gebouw niet her te bestemmen voor zijn nieuwe functie. De voorzijde van het internaat wordt wel bewaard vanwege zijn karkateristieke entree.

ruimte voor nieuwbouw

Door de gedeeltelijk sloop komt er ruimte voor nieuwe bebouwing ter plaatse van het oude internaat.

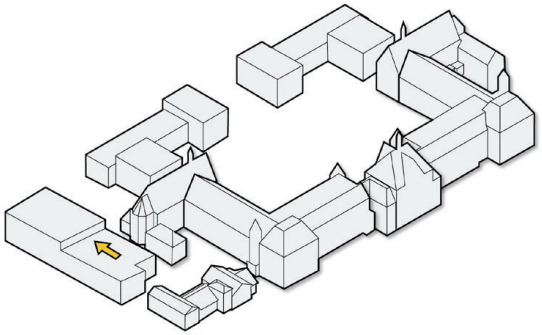

pleinvorming achter de wasserij

Door de nieuwbouw in massa te laten verspringen ter plaatse van de hoek bij de zijkapel, kan er met de nieuwe bebouwing een plein en of ontmoetingsplek worden omsloten door nieuwe bebouwing.

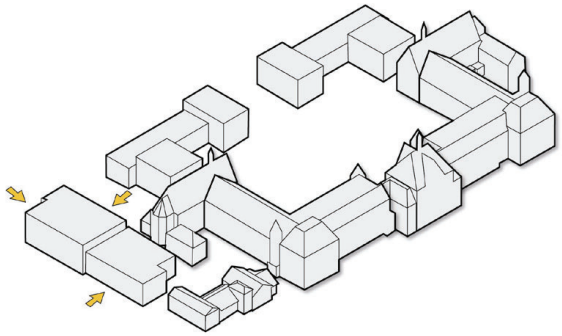
aanpak nieuwbouw Martha

aansluitingen bij het monument in volume, hoogte en positie

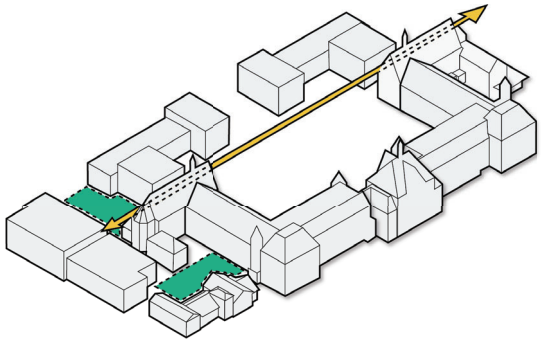
hoogte volume variëren

In het volume van de nieuw wordt er in hoogte gevarieërd om het hoogte verschil tussen het oude internaat en het nieuwbouwvolume te bemiddelen.

verspringingen in bouwvolume

Door het bouwvolume vanaf meerdere zijdes in te laten springen worden de lange gevels van de nieuwbouw onderbroken, oogt het bouwblok gevarieerder en ontstaan er meer gedefineerde pleintjes.

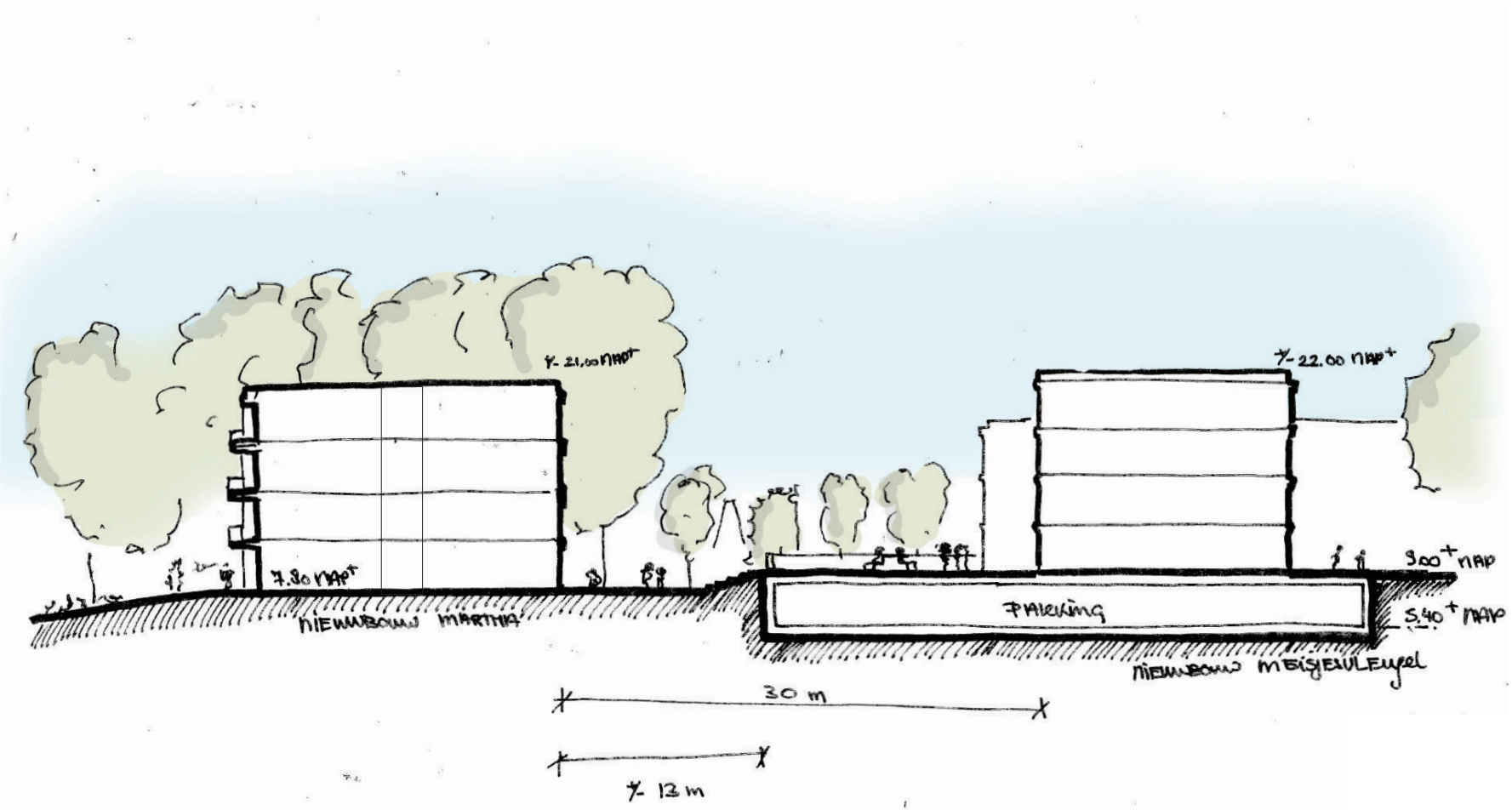

entree aan secundaire as

De entree van de nieuwbouw Martha is geplaatst in lijn met de secundaire as van het kloostercomplex

nieuwbouw ensemble

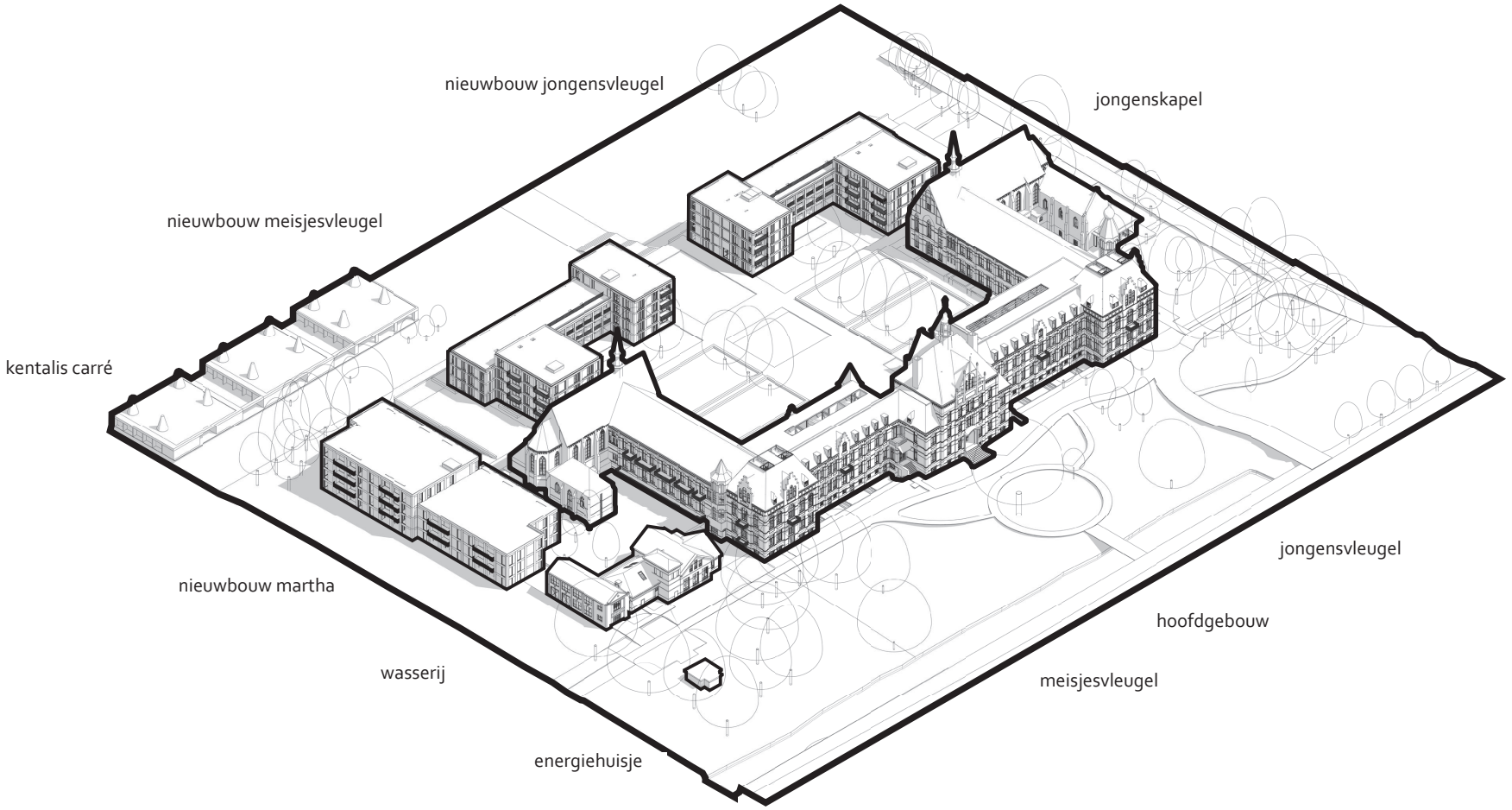
doorsnede nieuw plein/hortus

domein aan de dommel

totaal overzicht

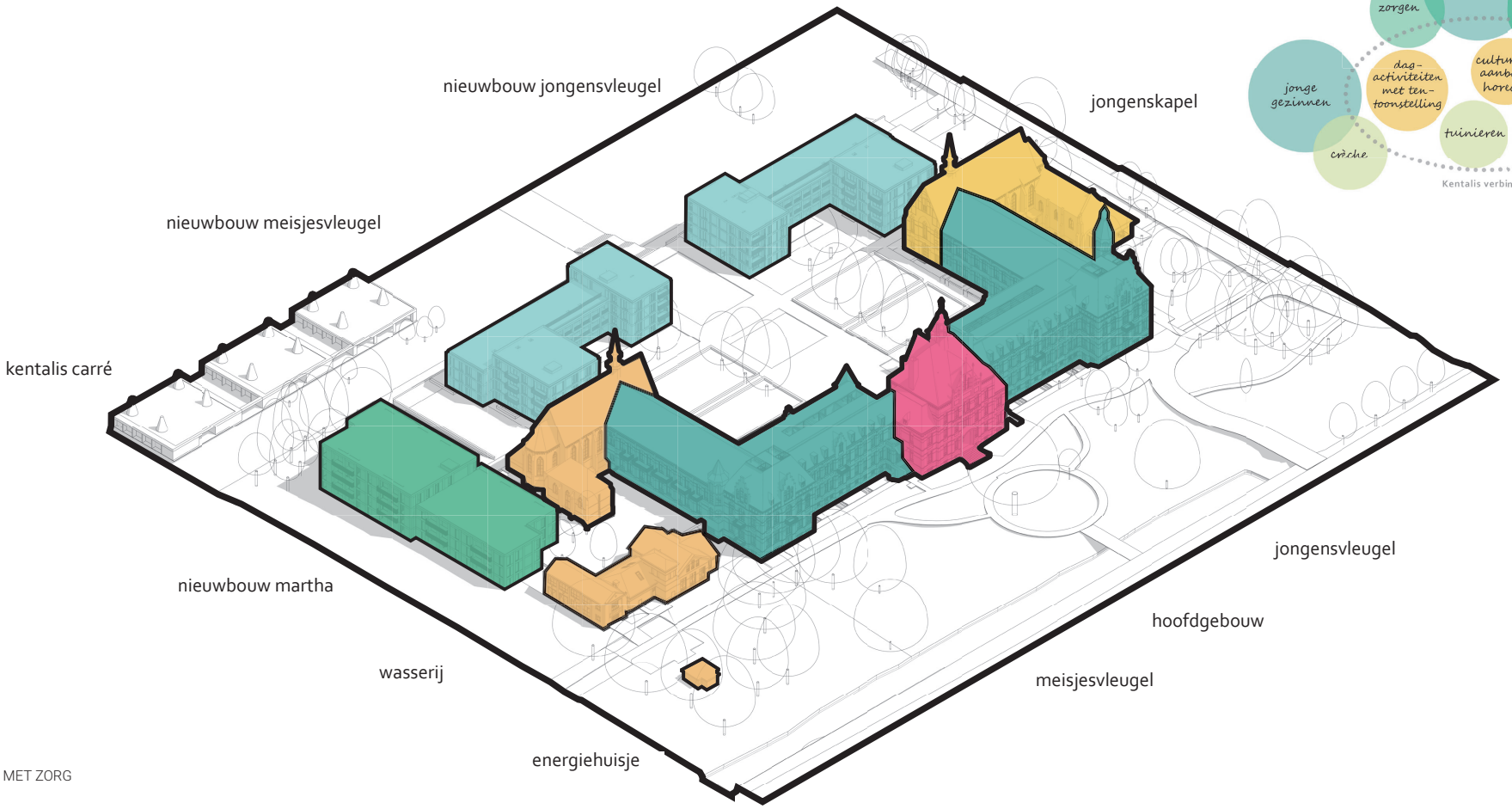

hoofdgebouw

domein aan de dommel

domein aan de dommel

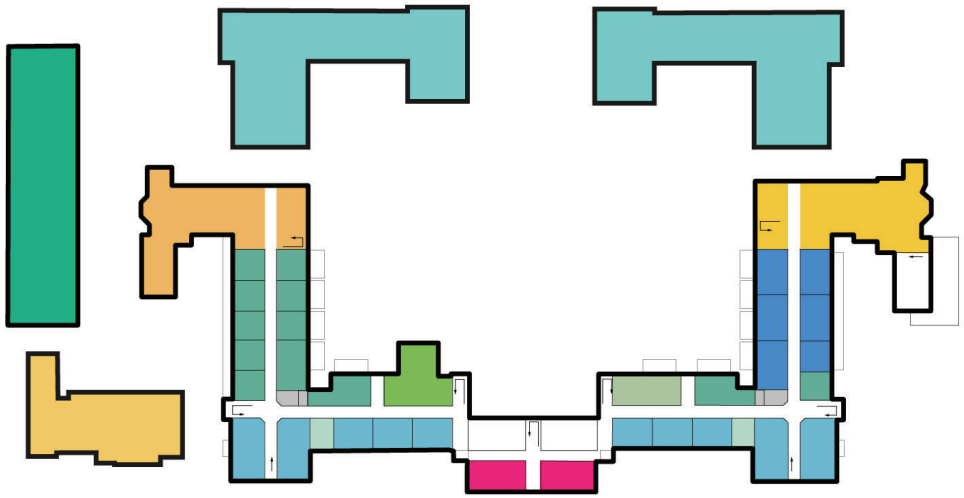
totaal overzicht - programma

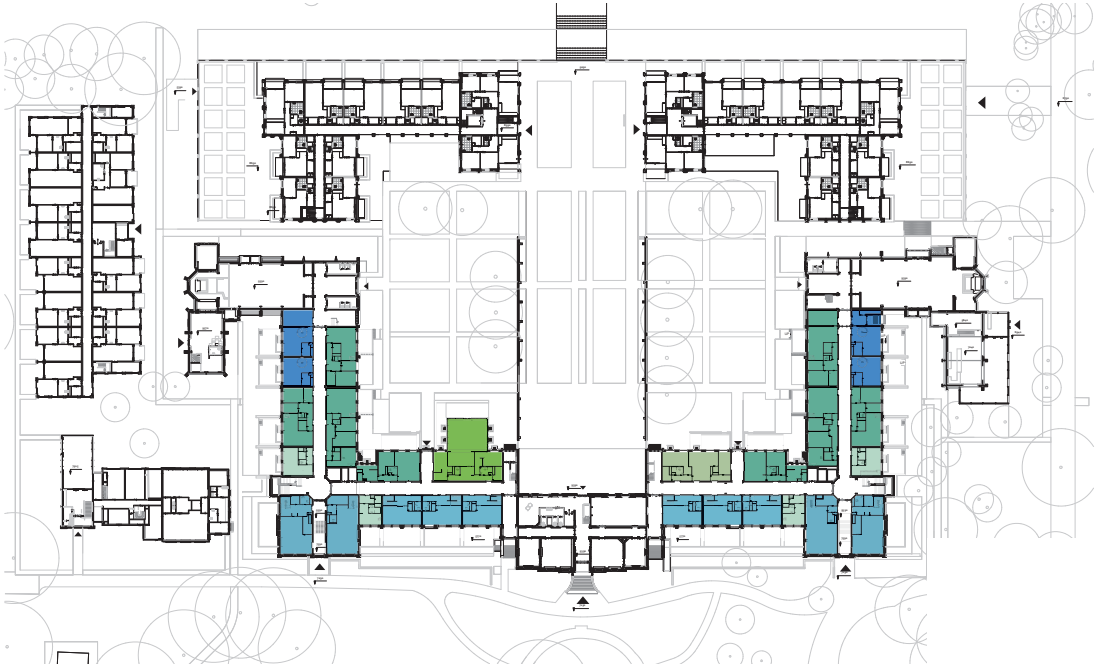

- WONEN
- WONEN MET ZORG
- WERK
- PUBLIEK
- MAATSCHAPPELIJK

hoofdgebouw
woonprogramma begane grond

schematische plattegrond begane grond
presentatie CRK en RCE 01 oktober 2024

plattegrond begane grond - VO+

- symmetrische opzet zorgt voor overeenkomende aanpak gevels
- hoeveelheid buitenruimtes / balkons terug gebracht, minder ingrepen in gevel

gevel jongensvleugel - hortus zijde

presentatie CRK en RCE - 01 oktober 2024

gevel jongensvleugel - hortus zijde

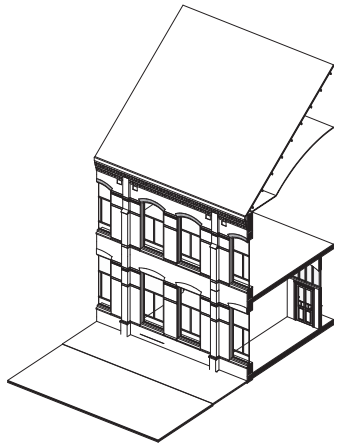
ontwerp met nieuwe woningplattegrond indeling

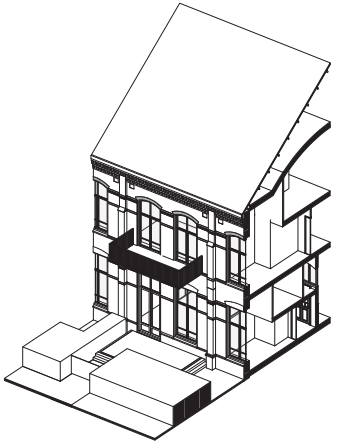

buitenruimte app.

buitenruimte app.

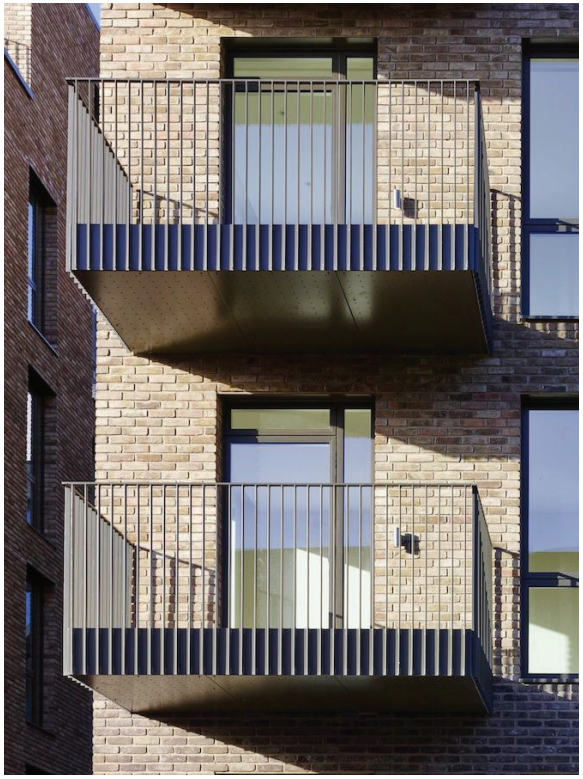
isometrie bestaande situatie

isometrie nieuwe toestand

referenties balkons

hoofdgebouw buitenruimtes

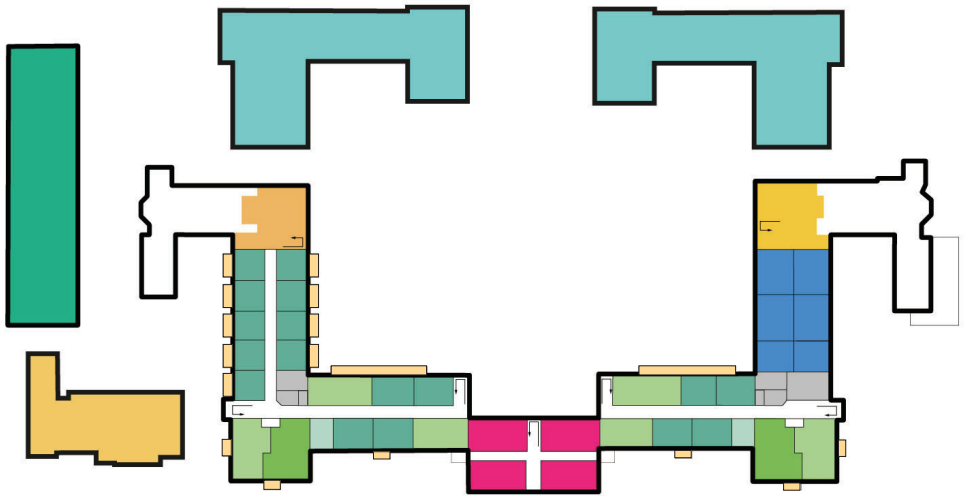

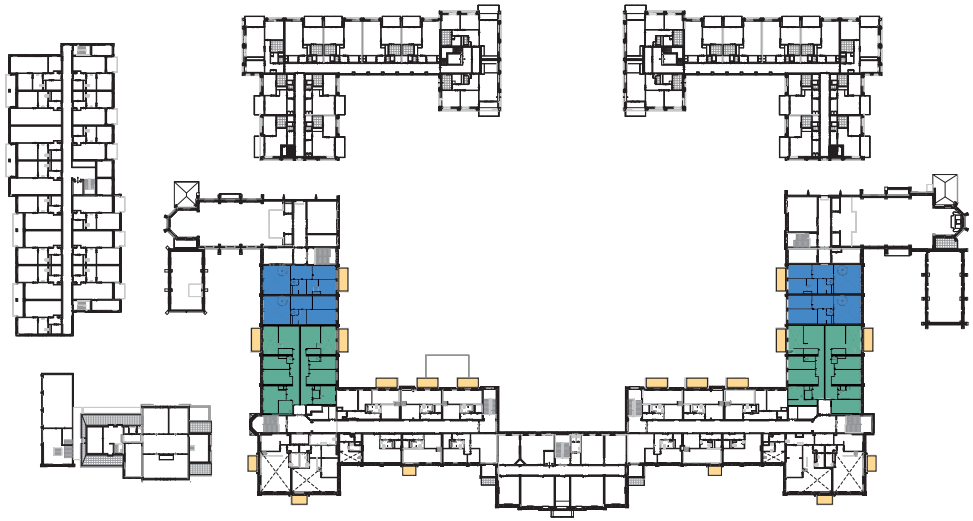
slank | elegant | één kleur | solide

hoofdgebouw

woonprogramma eerste verdieping - symmetrisch ingevuld

schematische plattegrond begane grond
presentatie CRK en RCE 01 oktober 2024

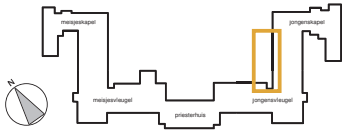

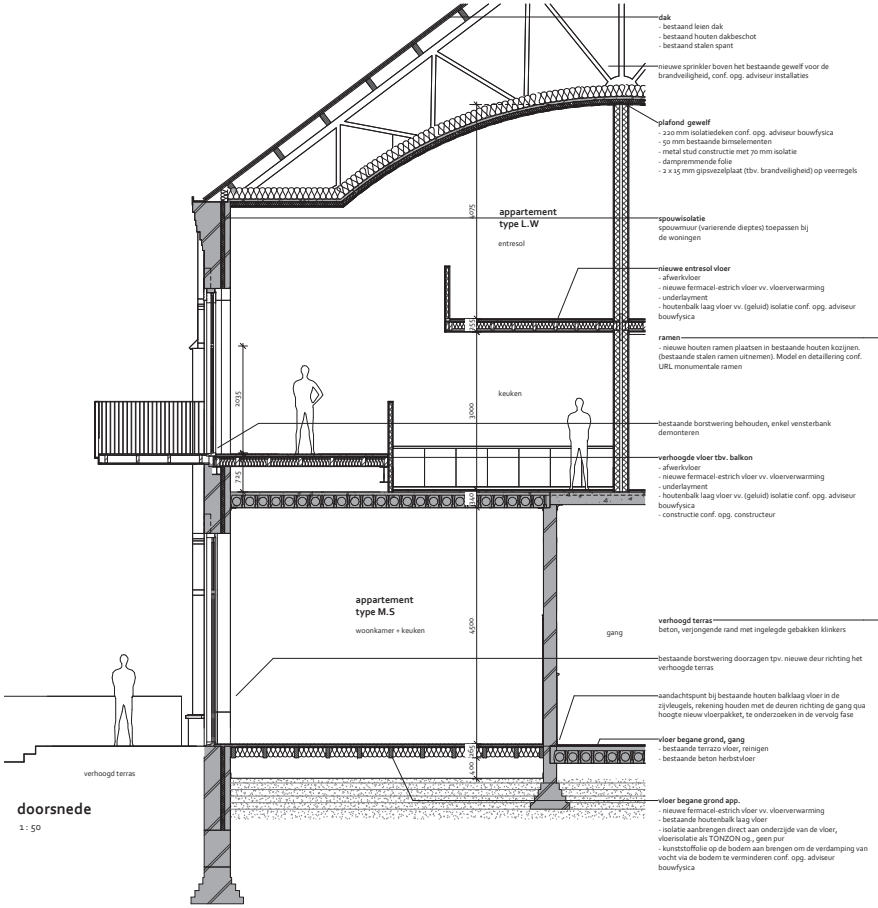
plattegrond begane grond - VO+

- symmetrische opzet zorgt voor overeenkomende aanpak gevels
- hoeveelheid buitenruimtes / balkons terug gebracht, minder ingrepen in gevel

doorsnede jongensvleugel - hortus zijde

balkon en buitenruimte begane grond

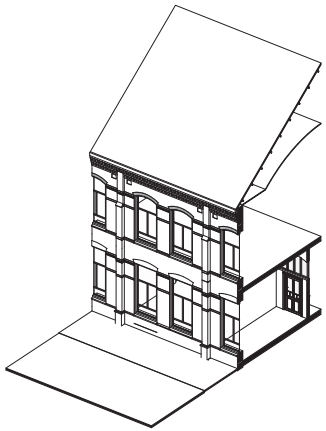

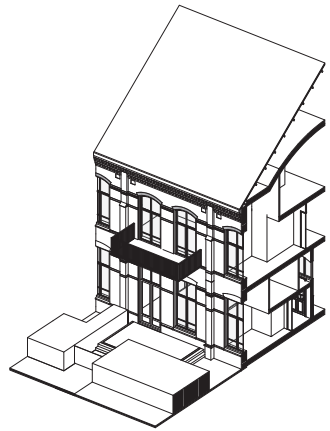
doorsnede
1 : 50

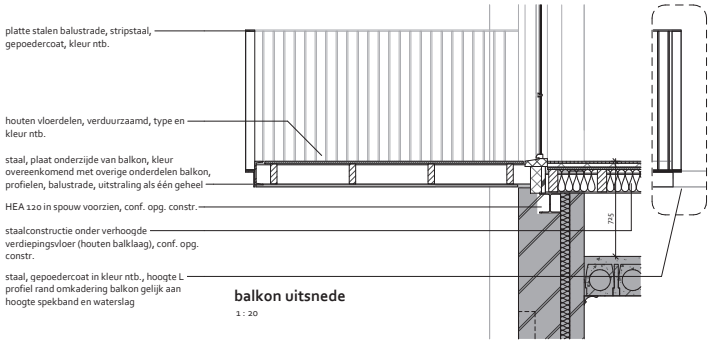
gevelfragment (jongens) vleugel, binnentuin zijde
1 : 50

isometrie bestaande situatie

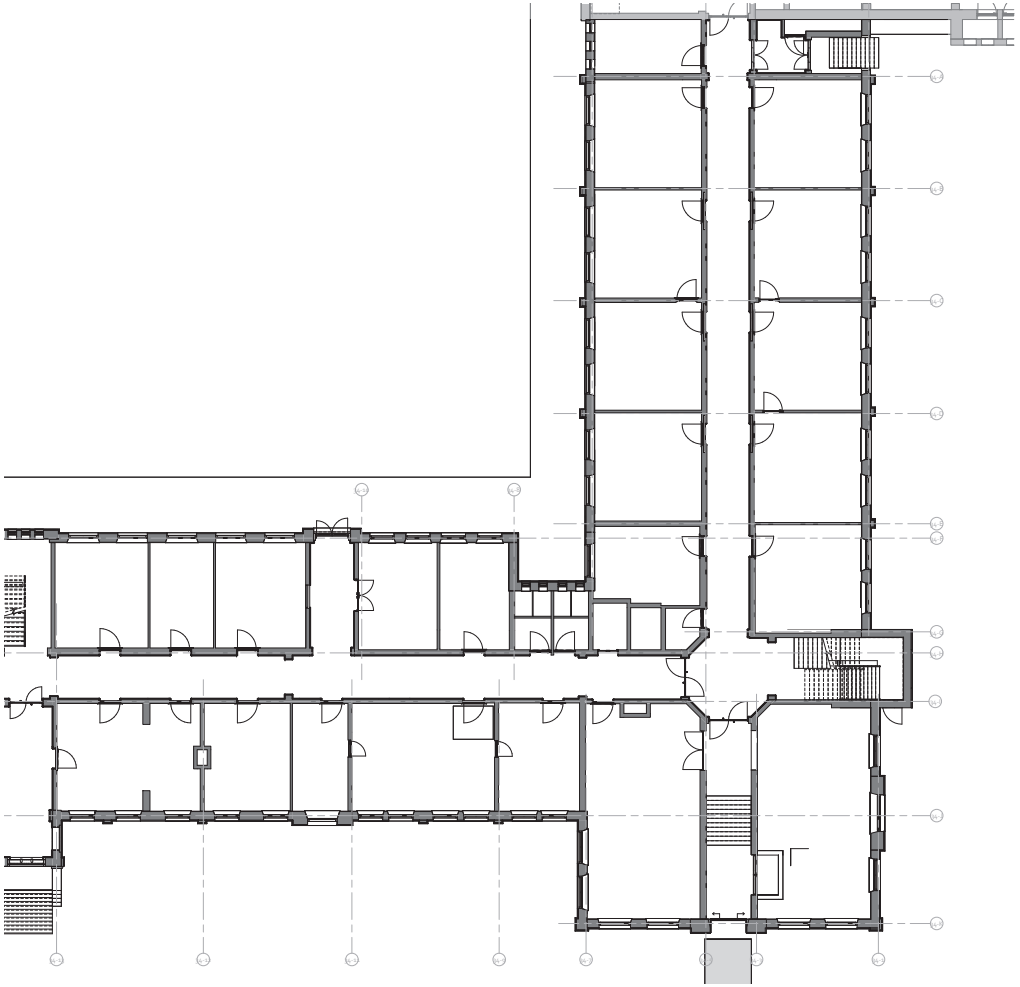
isometrie nieuwe toestand

balkon uitsnede
1 : 20

jongensvleugel

plattegronden bestaad en nieuw

plattegrond begane grond - bestaand

plattegrond begane grond - nieuwe toestand

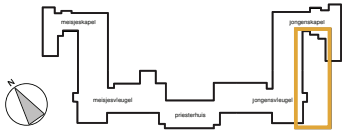
gevel zijkapel zijde

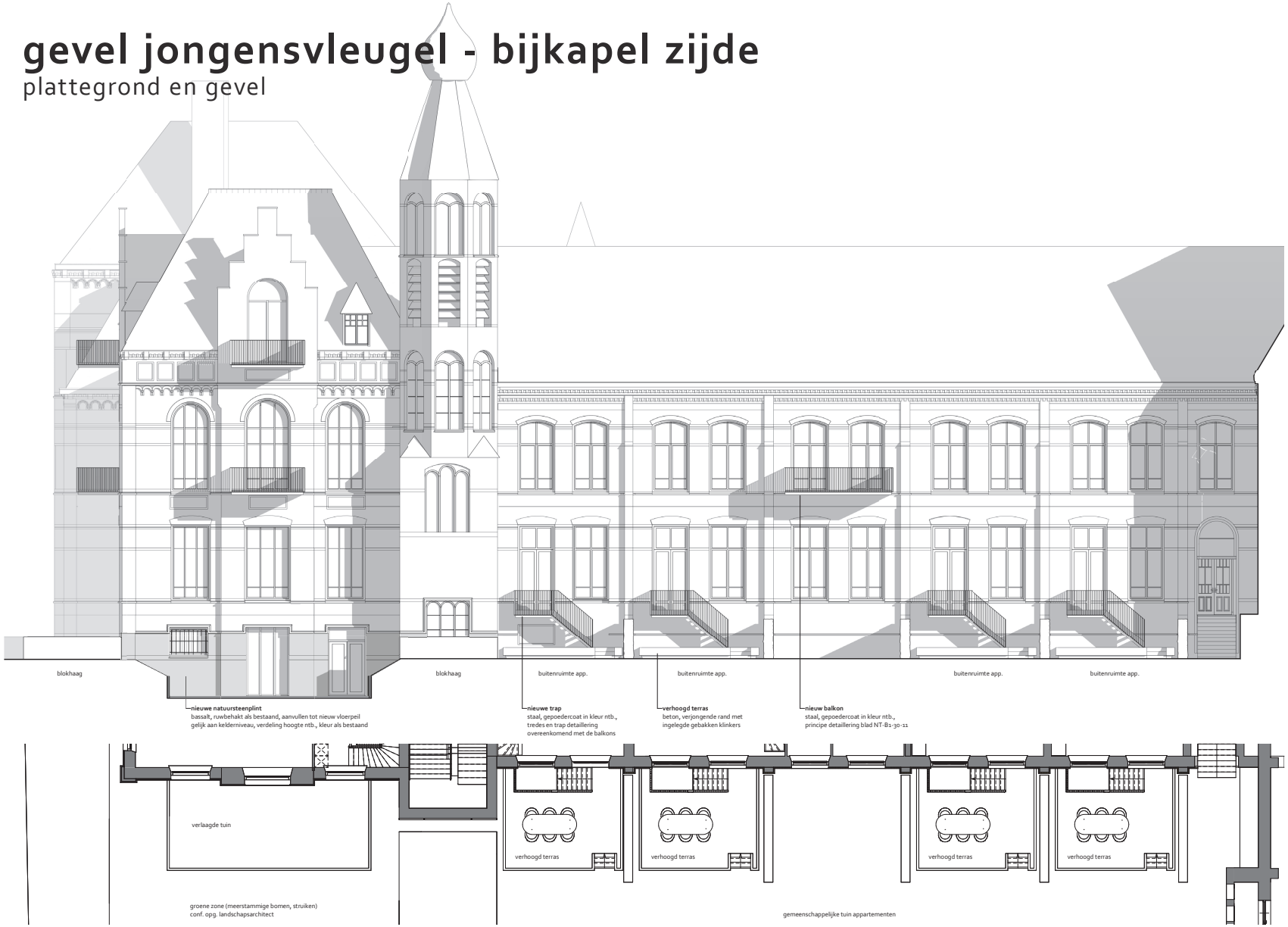
presentatie CRK en RCE - 01 oktober 2024

gevel jongensvleugel - bijkapel zijde

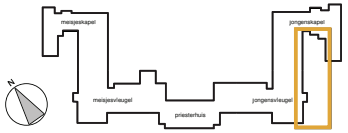
plattegrond en gevel

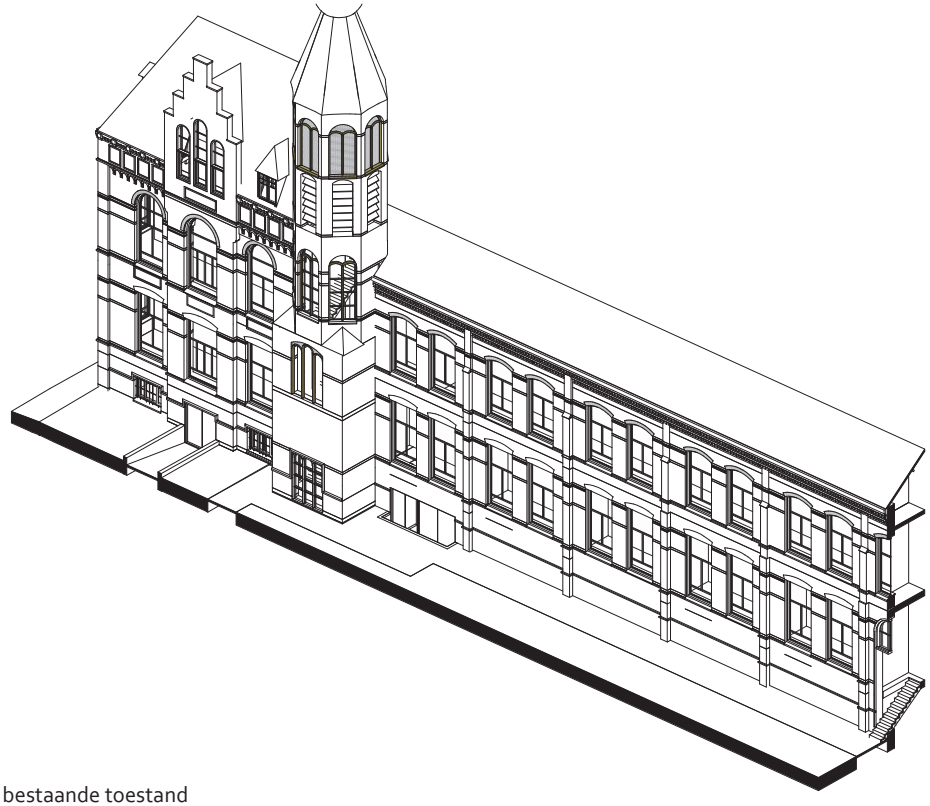

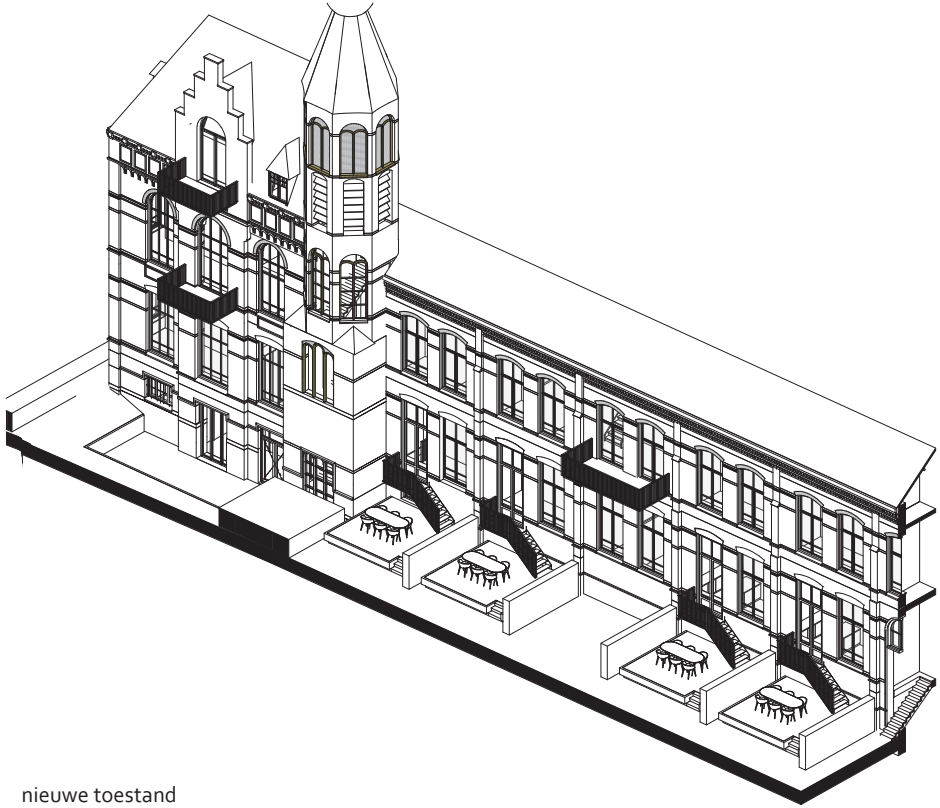
isometrie jongensvleugel - bijkapel zijde

gevel ingrepen tpv. balkons en buitenruimte

bestaande toestand

nieuwe toestand

daklandschap
domein aan de dommel

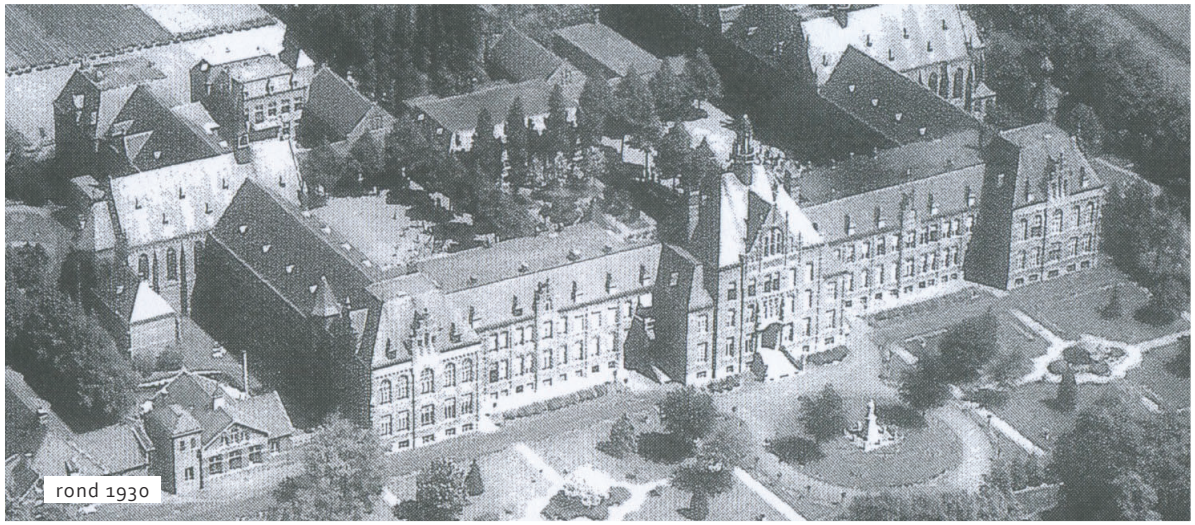
voorgevel meisjesvleugel - 1 oktober 2024

zolder appartementen - studie dakramen/dakkapellen

historische gelaagheid analyse
daklandschap, bestaand

rond 1915

rond 1930

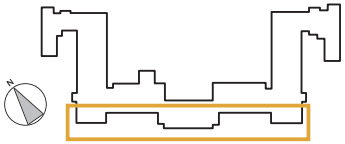

rond 1940

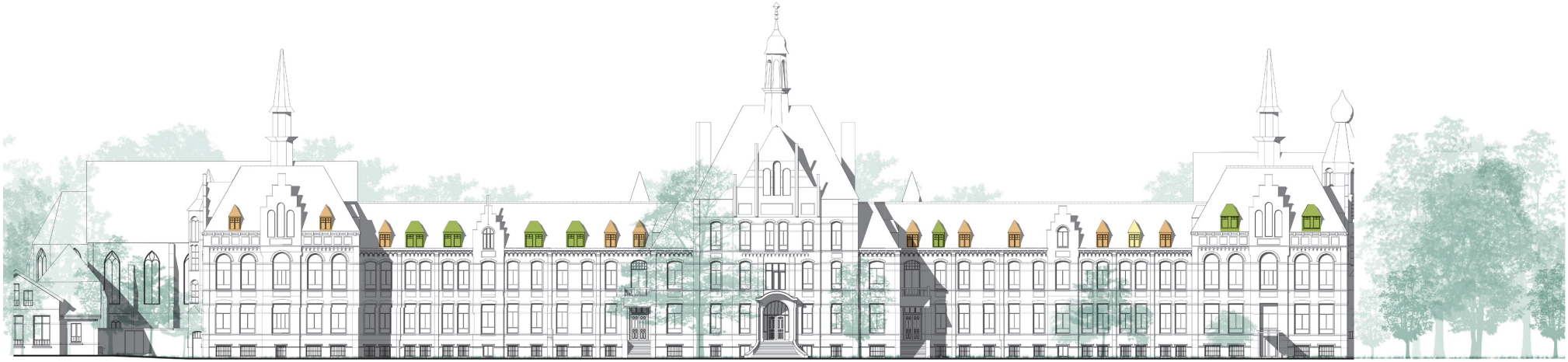

rond 1955

rond 1990

historische gelaagheid analyse

daklandschap, bestaand

voorgevel

historische gelaagheid

- 1910
- tussen 1910-1950
- 1950
- 1960 - vervanging kozijnen
- onduidelijk

Bestaande dakkapellen

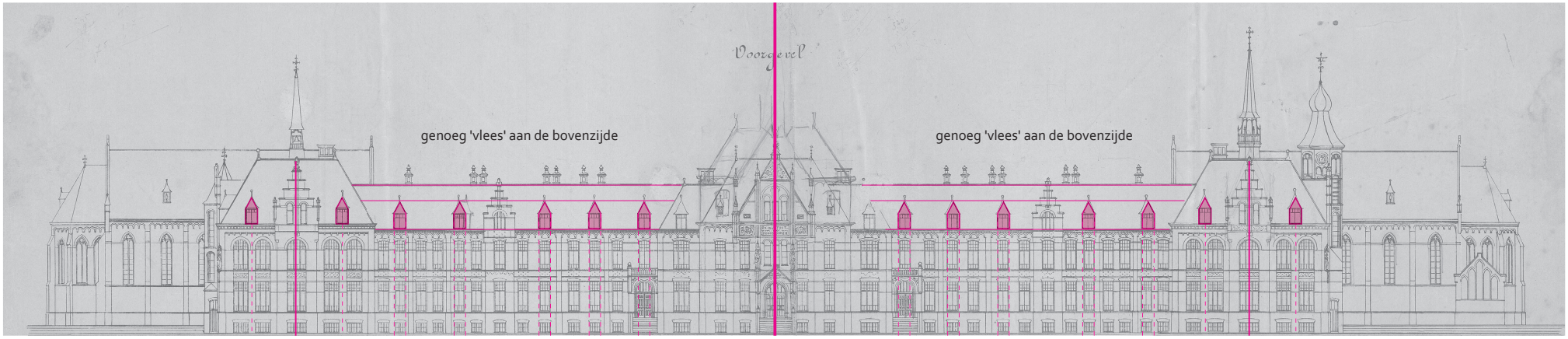
Op het huidige dak zijn een dakkapellen aanwezig, waarvan er een aantal origineel uit 1910 zijn en een aantal in het verleden vergroot zijn ten tijden

1960

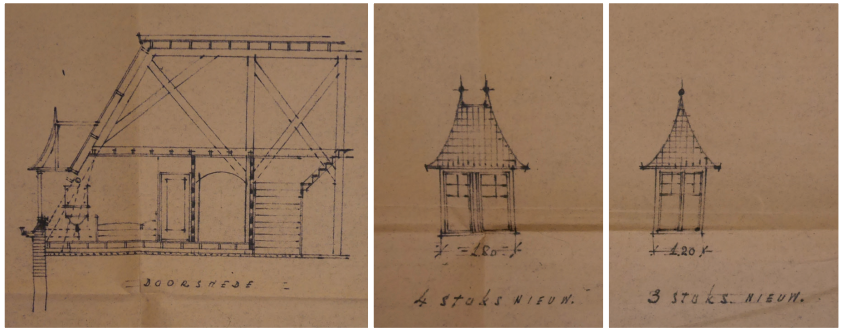
De kozijnen en ramen van vrijwel alle vensters zijn rond 1960 vervangen door de huidge, meest stalen ramen

ontwerp, van groenendaal

daklanschap - historische opzet 1908

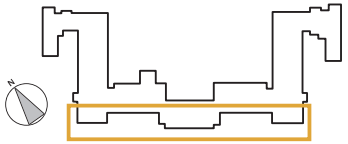
1910 uitgelijnd midden met penant | uitgelijnd met onderliggende raampartij | **symmetrie** | uitgelijnd met onderliggende raampartij | uitgelijnd midden met penant

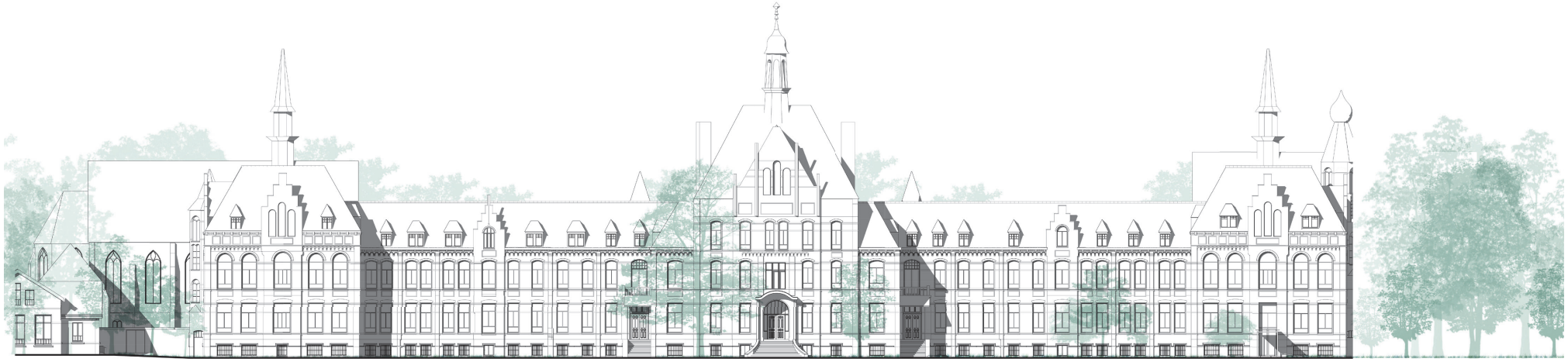

1950 uitbreiding van de slaapkamers op de zolder en toevoeging van de dubbele dakkapel als interpretatie op de enkele reeds gemaakt in 1910

voorgevel en daklandschap

bestaand

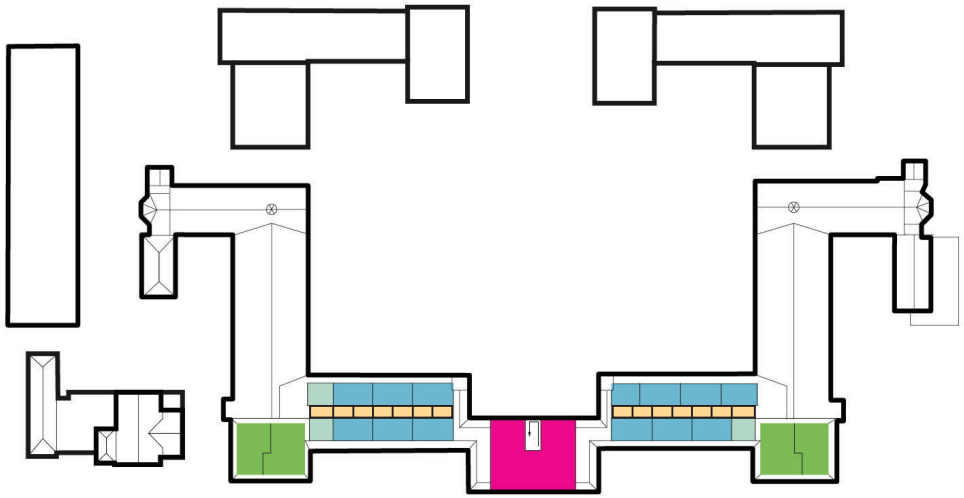

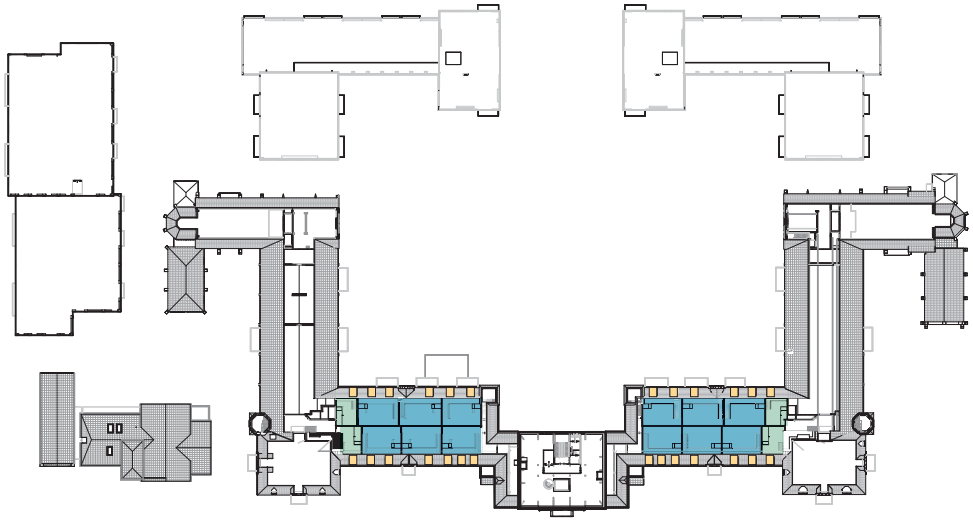
voorgevel

hoofdgebouw

woonprogramma tweede/derde verdieping - symmetrisch ingevuld

schematische plattegrond begane grond
presentatie CRK en RCE 01 oktober 2024

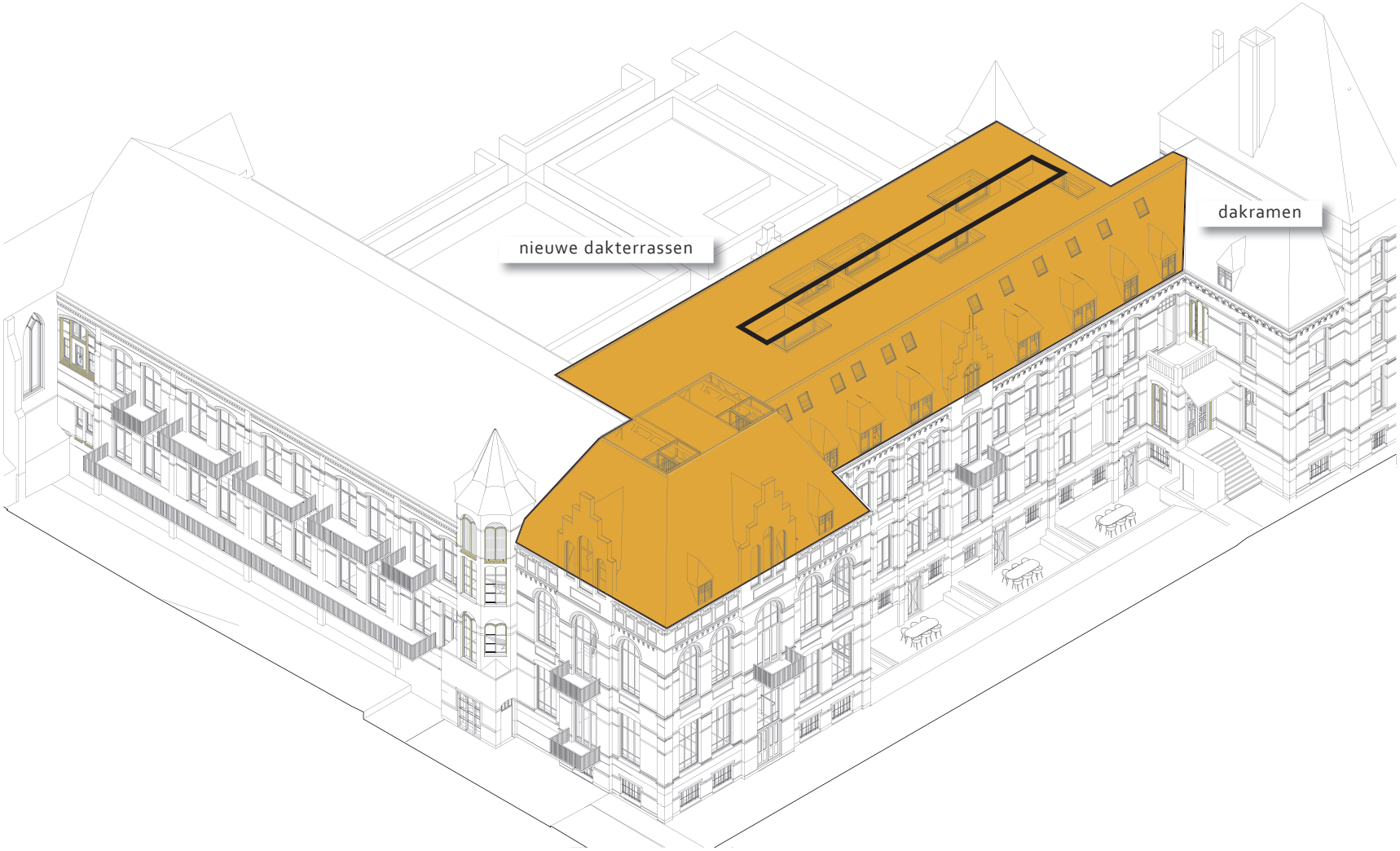

plattegrond begane grond - VO+

- symmetrische opzet zorgt voor overeenkomende aanpak gevels
- hoeveelheid buitenruimtes / balkons terug gebracht, minder ingrepen in gevel
- zolder heeft geen buitenruimte, maar grote dakkapellen - buitenruimte gedeelde tuin
- spanten bepalend voor positie dakkapellen

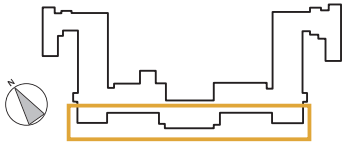
isometrie meisjesvleugel - 1 oktober 2024

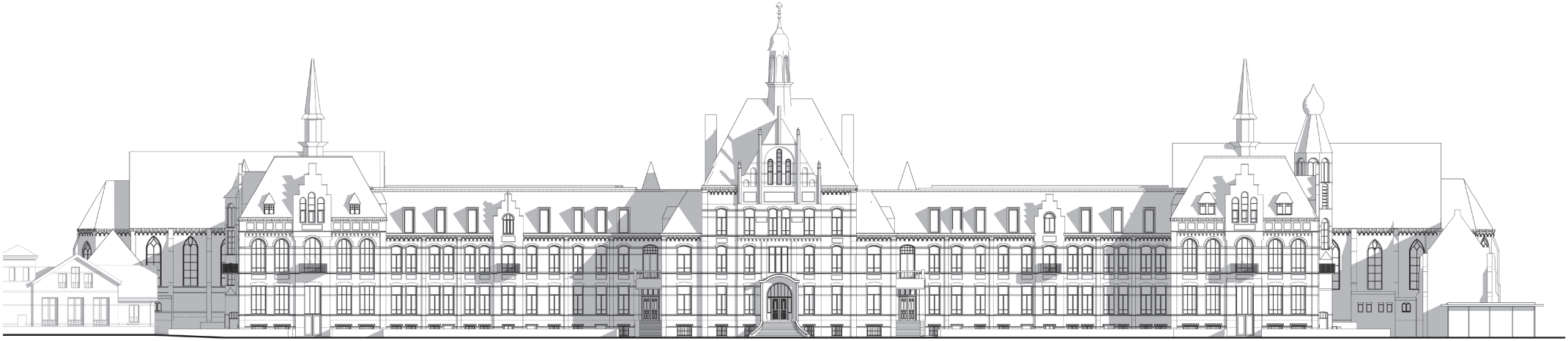
zolder appartementen, buitenruimte, dakramen

voorgevel en daklandschap

nieuwe toestand

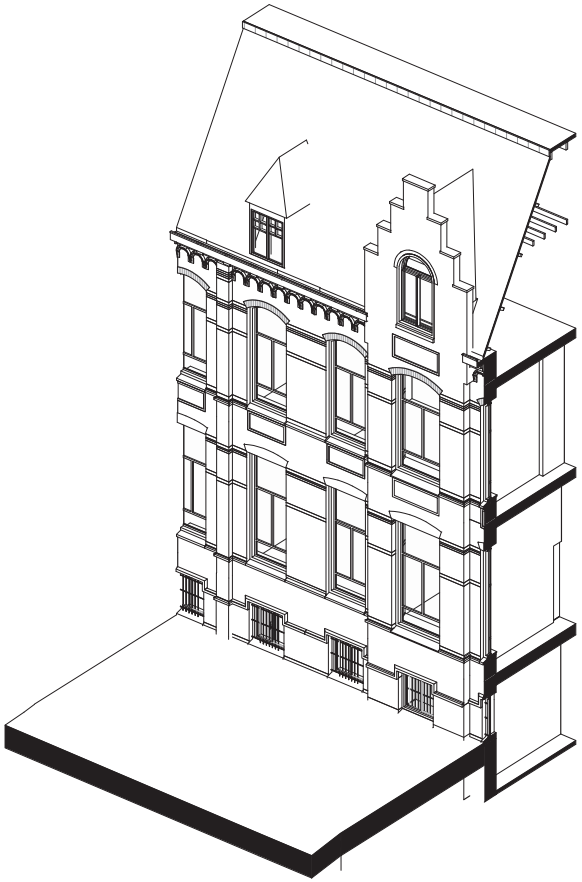

voorgevel

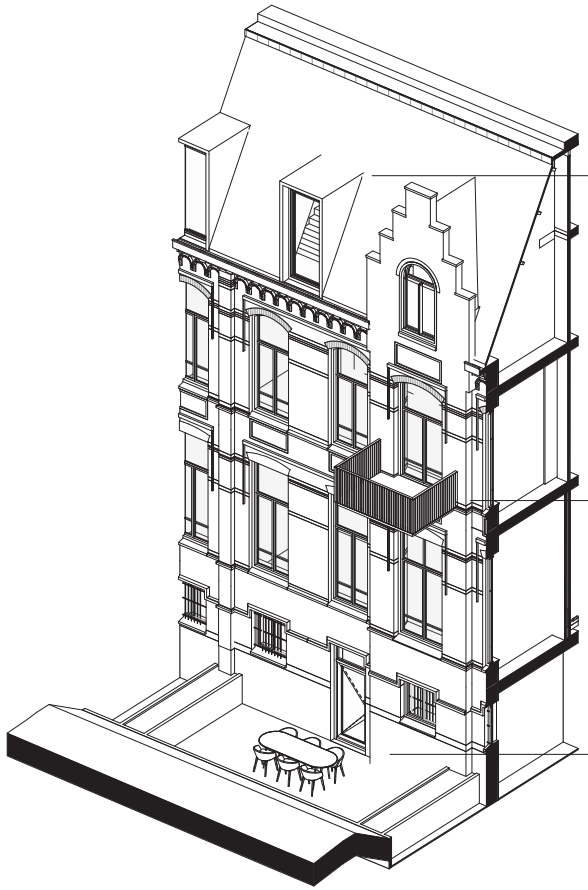
isometrie fragment jongensvleugel - voorgevel

bestaande en nieuwe situatie

bestaande toestand

nieuwe toestand

referenties buitenruimte souterrain

robuuste uitstraling passend bij het basement - verdiepte buitenruimte

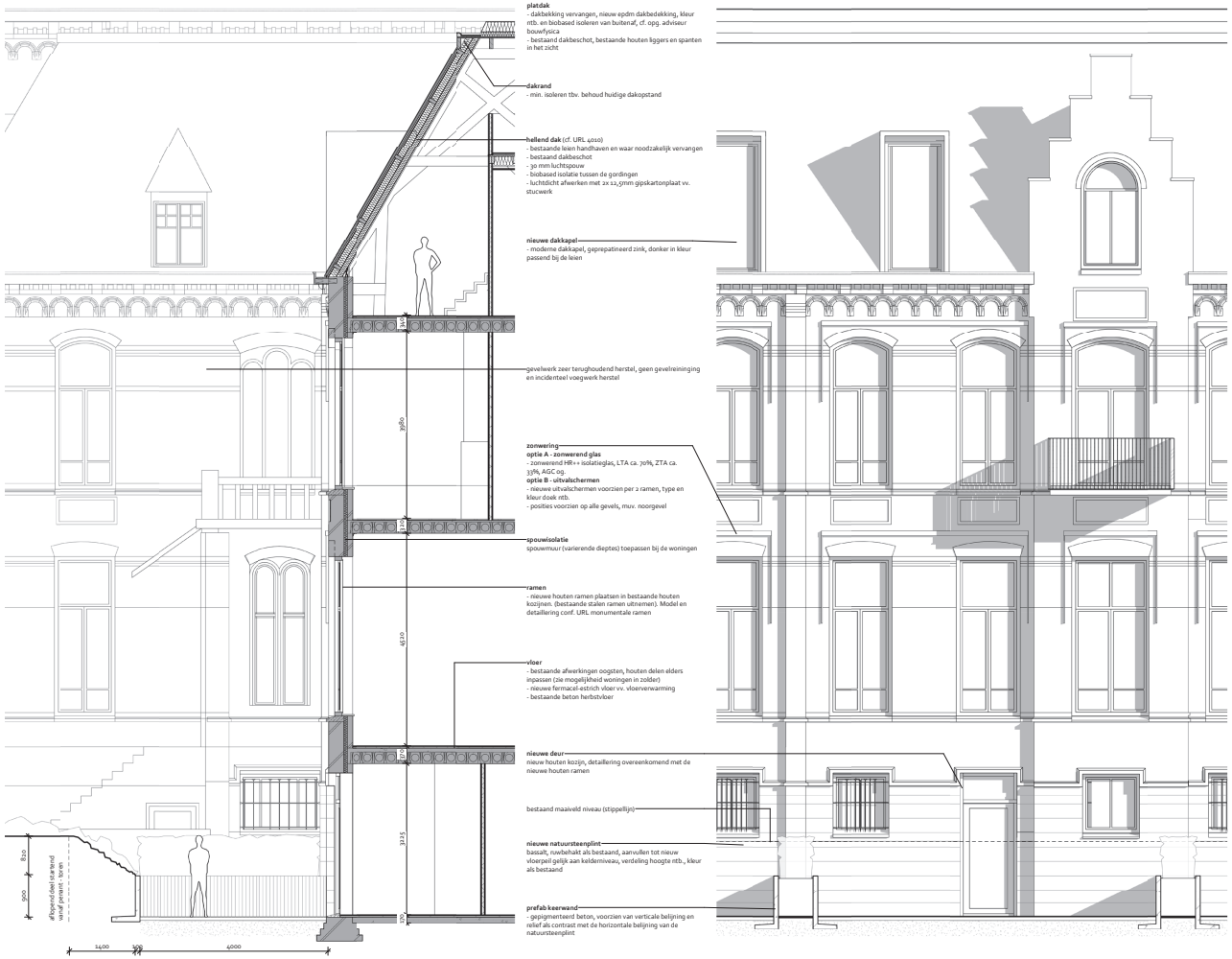

bestaande basalt basement | eigentijdse toevoeging | lijnenspel | monument aanvullen | prefab beton elementen

doorsnede jongensvleugel - voorgevel

balkon en buitenruimte souterrain

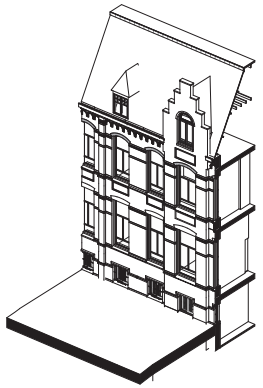

doorsnede voorzijde

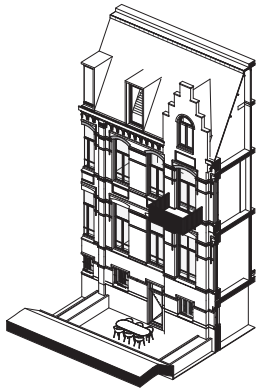
1 : 50

gevelfragment voorzijde

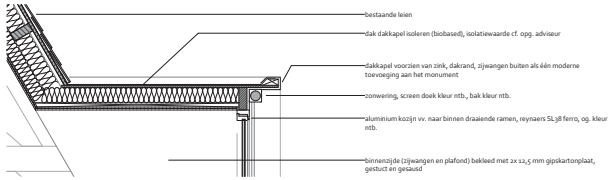
1 : 50

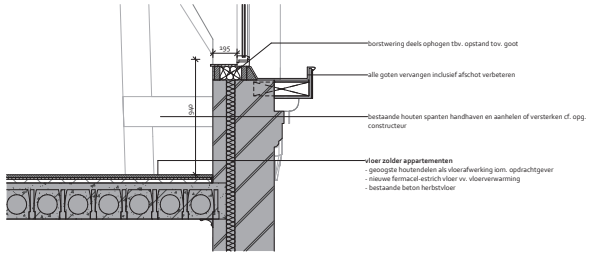

isometrie bestaande situatie

isometrie nieuwe toestand

principe detail

1 : 20

algemeen
- inrichting buitenruimtes, type groen, hagen, etc. conf. opg. landschapsarchitect
- ingrepen aan het monument worden zorgvuldig overwogen en uitgevoerd volgens de principes van de restauratieladder
- alle maten in het werk te controleren

referenties dakkapellen

nieuwe tijdslaag binnen het monument

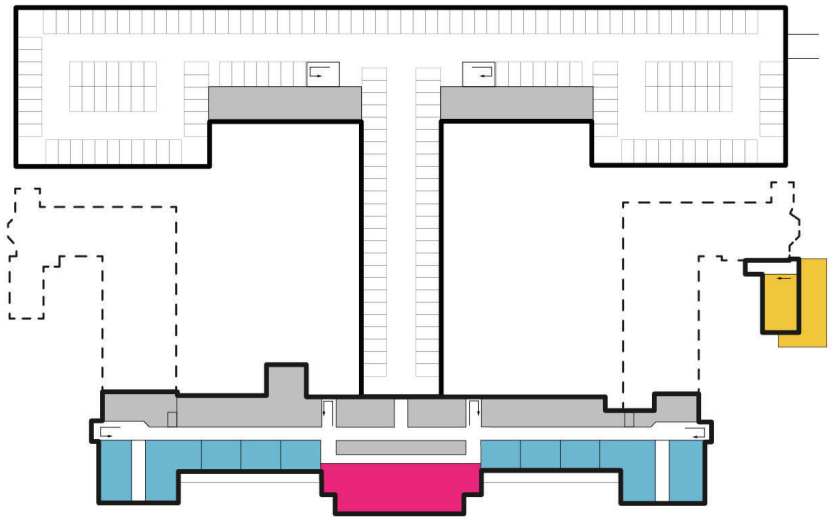

modern | abstract | eigentijdse uitstraling | nieuwe tijdslaag toevoegen aan het monument

souterrain
domein aan de dommel

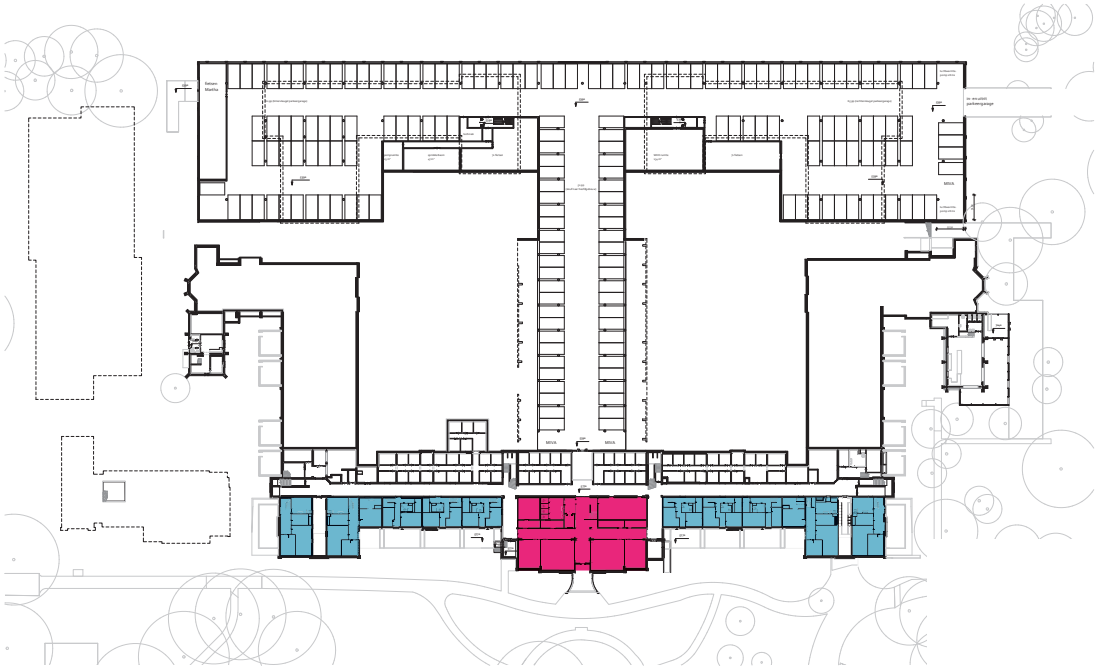
hoofdgebouw

woonprogramma souterrain - symmetrisch ingevuld

schematische plattegrond souterrain

presentatie CRK en RCE 01 oktober 2024

plattegrond souterrain - VO+

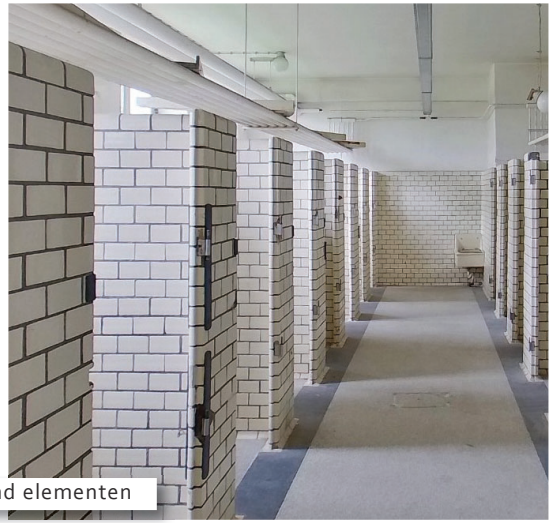
‘sanitaire units’ - oogsten

te oogsten elementen terug brengen op ontmoetingsplekken

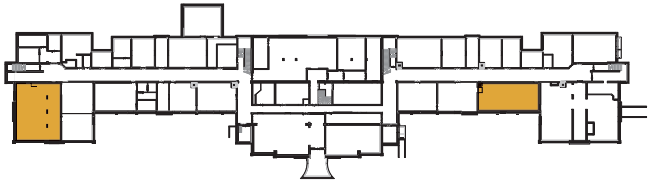

niet meer gave interieur onderdelen

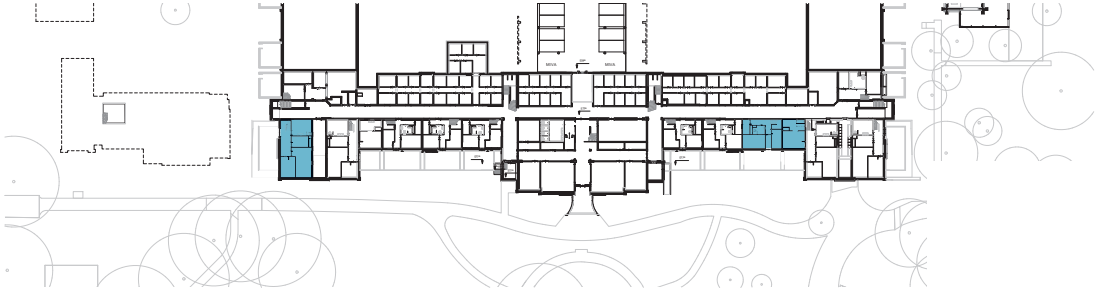

oogsten als wand elementen

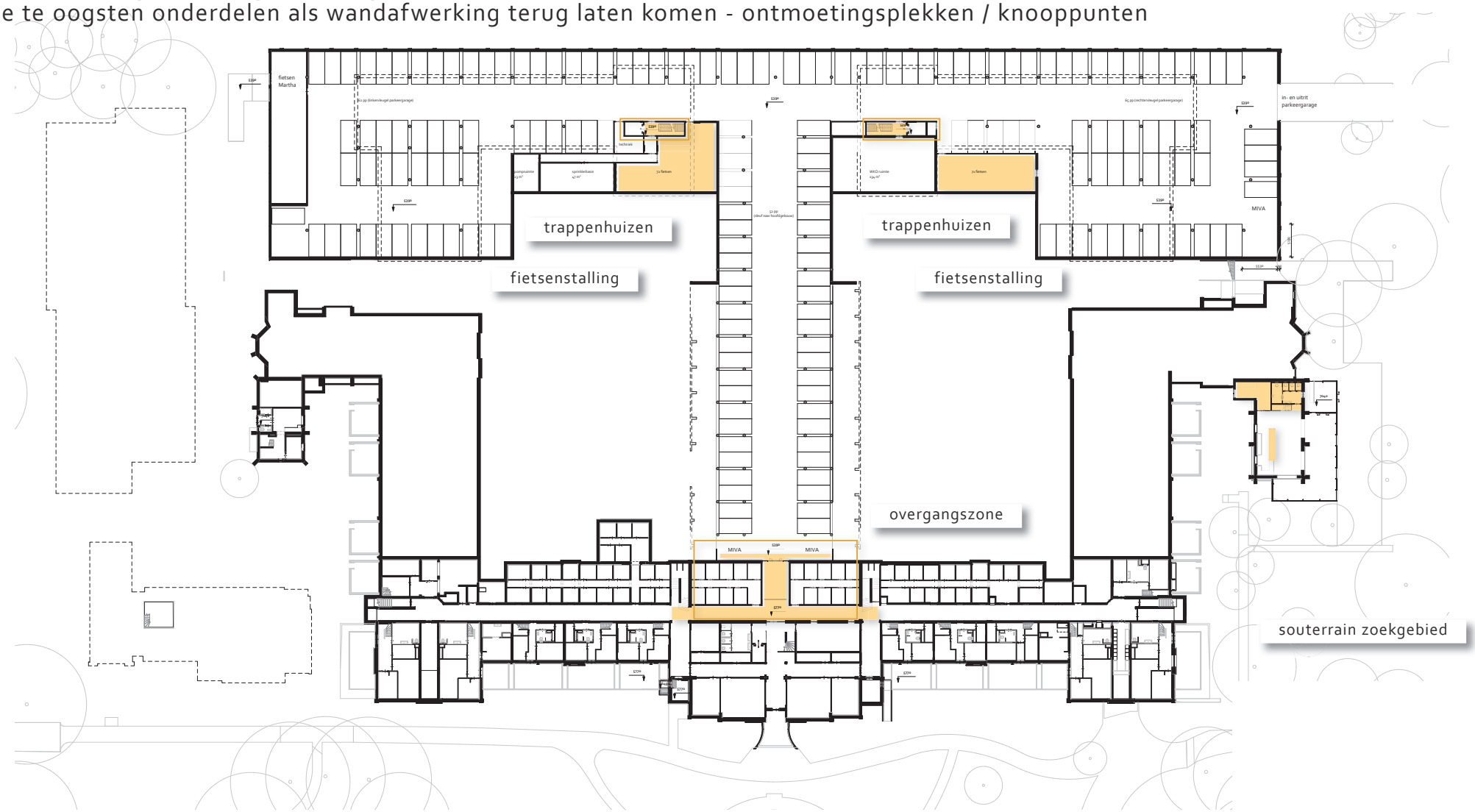
plattegrond bestaand - souterrain

plattegrond souterrain - VO+

beleving terugbrengen

de te oogsten onderdelen als wandafwerking terug laten komen - ontmoetingsplekken / knooppunten

BiermanHenket

architectuur | interieur | restauratie | techniek

Den Eikenhorst, Hal 13A, 5296 PZ Esch
+31 [0]411 60 16 18 | info@biermanhenket.nl
www.biermanhenket.nl | KvK 17107424